

MERX VESTNIK

D-Per

III 19/1983

119831006,1

COBISS

Glasilo delavcev sozd Merx

Številka 1 — Leto III — Januar 1983

Sozd Merx združuje: Avtotehnika Celje, Blagovni center Celje, Dravinjski dom Slovenske Konjice, Gostinsko podjetje Celje, Hoteli-gostinstvo Celje, Kmetijska zadruga Celje, Kmetijska zadruga Laško, Kmetijska zadruga Slovenske Konjice, Kmetijski kombinat Šentjur, Košenjak Dravograd, Mlinsko predelovalna industrija Celje, Moda Celje, Potrošnik Celje, Reklama Celje, Savinja Mozirje, Teko Celje, Tkanina Celje, Turist Nazarje, Zdravilišče Dobrna in delovna skupnost skupnih služb sozda. — Naklada: 7200 izvodov. Izhaja enkrat mesečno. — Ureja uredniški odbor: Jana Mladenović (glavni in odgovorni urednik), člani: Zdenka Zimšek, Karmen Magyar, Rado Teržan, Zdenka Dečiček, Danica Dosedla, Boris Kmet, Mirjam Bevc, Fanika Ilijaš. Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, Delo. — tozd Delavska enotnost. Naslov uredništva: Sozd Merx, Ul. 29. novembra 16, 63000 Celje — telefon (063) 21-352. Rokopisov in slik ne vračamo. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasilso sozda Merx Celje oproščeno plačevanja davka, sklep št. 421-1172. Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana.

Umrli je dr. Vladimir Bakarić

Za hrvaški narod, za vse naše narode in narodnosti, za delavski razred in zvezo komunistov in za vse nas je to huda izguba.

Tovariš Vlado je od zgodnje mladosti predano, ustvarjalno in neomajno posvečal vse svoje umske in fizične sile uresničenju velikih idealov in ciljev delavskega razreda in njegove komunistične avantgarde, za boljše in humanejše življenje človeka, za bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti in za socialistično samoupravljanje, za mir, za nove odnose in družbeni napredek na svetu. Nič, tudi najhujši viharji, skozi katere je moral, ga ni moglo omajati v tej odločitvi in na tej revolucionarni poti. Poosebljal je neomajnega revolucionarja Titove dobe, komunista, vojaka revolucije, ki so ga krasile najlepše vrline borca in človeka.

Štiri desetletja in pol je bil Bakarić v prvih vrstah vseh odločilnih bitk delavskega razreda in narodov Jugoslavije, ki sta jih vodila partija in Tito, h katerim zmagoslavju je — vse od usodnih dogodkov pred drugo svetovno vojno in med osvobodilno epopejo, posebej pa med graditvijo nove socialistične družbe — tudi sam veliko prispeval. Skupaj s Titom, Kardeljem in drugimi revolucionarji je Bakarić v vseh povojnih desetletjih gradil novo, socialistično samoupravno Jugoslavijo. Bil je eden od strategov našega socialističnega razvoja in njegova prodorna marksistična misel je vitkana v vse najpomembnejše odločitve in dokumente Zveze komunistov Jugoslavije in SFRJ. Posebej so nam bili dragoceni njegove izkušnje in nasveti, ko smo izgubili tovariša Tita in Kardelja.

(Iz govora predsednika predsedstva CK ZKJ Miše Ribičiča na žalni seji organov in organizacij federacije)

Smrt je iztrgala iz naših vrst še enega velikega borca naše revolucije, narodnega heroja in junaka socialističnega dela, revolucionarja, marksisista, našega tovariša Vlada Bakarića, podpredsednika predsedstva SFRJ in člana predsedstva CK ZKJ, dolgoletnega najbližjega Titovega sodelavca.

Ob četrtni obletnici smrti Edvarda Kardelja

zreda, osvobodilni in neodvisnosti vseh narodov in dežel, miru in pravični gospodarski ureditvi sveta.

Delo, ki ga je Edvard Kardelj opravil z odločnostjo revolucionarja, je vgrajeno v temelje našega današnjega dela, in obzorja, ki nam jih je razpiral s pronicljivostjo vizionarja, so rdeča nit naše jutrišnje Titove poti.

Tovariš Kardelj se ni nikoli slepil, da je revolucionarno delo že opravljeno in boj že končan, da je že mogoče zmagoslavno pozabiti na dolgoročnost naših ciljev in nalog, in da se komunisti lahko odpovemo svoji zgodovinski odgovornosti pred delavskim razredom in slovenskim ljudstvom.

To odgovornost je poudarjal s toliko večjim optimizmom tudi v najtežjih preizkušnjah, trdno prepričan v moč ljudskih množic, delavskega razreda, vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, da si samostojno kroje lastno usodo. Zato je vedno z dosledno in ostro kritiko zavračal vse tiste omahljive in vase zaverovane silnice v našem družbenem življenju in pri delu zveze komunistov, ki so hotele pisati sodbo narodu in razredu le v njegovem imenu in namesto njega, pa naj so že videle izhod v trdem oblastništvu države ali v prepuščanju vaji razvoja samodejnim vrtincem tehnokratske stihije. S prepričljivimi argumenti je vseskozi pobijal vsak birokratizem, ki s krepitvijo lastne odujene moči uveljavlja nezaupanje v socialistične sile samoupravno organiziranih množic v združenem delu in političnem sistemu.

(Komunist)

Kot komunist je vse svoje življenje namenil razvoju svobodne, v socialistično in samoupravno jugoslovansko skupnost povezane Slovenije, revolucionarnemu boju svetovnega delavskega ra-

Krepiti delavsko enotnost je pomembna naloga članov zveze sindikatov

Položaj, v katerem smo se znašli, zahteva od slehernega delavca kar največjo angažiranost, da bi dosegli boljše rezultate gospodarjenja, da bi dosegli naše željene cilje. To pa bomo dosegli, če bomo vsi delavci ustvarili pristne medsebojne odnose, tovarištvo in utrjevali čut pripadnosti naši družbenopolitični skupnosti.

Naloga zveze sindikatov in njihovih organov na vseh ravneh organiziranosti so opredeljene v resoluciji 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, naloge pa so določene v programu dela republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije za leto 1983. Program dela pa bo uspešen, če bo konkreten, če bo z roki zavezoval nosilce posameznih nalog.

Menimo, da je napočil pravi trenutek, da sindikat v svojih osnovnih organizacijah bolj odločno, učinkoviteje in odgovorneje začne akcijo za spreminjanje sedanjih razmer. Hitreje moramo spreminjati dosedanje delovne metode in odpravljati formalno in površno obravnavanje teh pomembnih vprašanj. Konkretno in odločno moramo delavce in slehernega državljanja pridobiti za hitrejšo spreminjanje razmer.

Vse to je vodilo predsedstvo koordinacijskega odbora sindikata sestavljene organizacije Merx, da se je sestalo 4. februarja 1983 in se dogovorilo za dnevni red seje, ki naj bi bila predvidoma v začetku marca, takoj za tem, ko se bodo sestale vse osnovne organizacije na svojih letnih konferencah.

Na tej seji koordinacijskega odbora sindikata sestavljene organizacije bomo ocenili trenutni položaj in dejavnosti v posameznih okoljih, izdelali skupni program o kadrovski politiki, o enotnem

pristopu izobraževanja, o pripravi skupne metodologije sistema nagrajevanja, obravnavali zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu, ocenili aktivnost vključevanja kmetov v zvezo sindikatov in razpravljali o osnovah planiranja za leto 1983.

Osnovne organizacije sindikata, pred vami so torej pomembne naloge. Letne konference naj torej bodo delovne, da bodo dale čim več stališč in dogovorov ter ocen za koordinativno sejo. Pri ocenah o trenutnem položaju in dejavnostih v posameznih sredinah bodite kritični, ocenite dejansko stanje, brez olepšav.

Elza Sagadin

Uspešno sodelovanje med Hmezadom in Merxom

Ugotovljeno je, da so bili narejeni v celjski regiji v kmetijstvu veliki premiki, da je opazen napredek pri delu in medsebojnem sodelovanju obeh sozdov, tako v primarni proizvodnji s predelavo na eni strani, kot tudi v preskrbi na drugi strani.

Delavci obeh sozdov so se dogovorili za še boljše sodelovanje v prihodnje in določili naloge, ki jih bodo prenesli tudi na samoupravne organe in družbenopolitične organizacije. Te pa so:

1. pripraviti predlog nosilnih delovnih organizacij za posamezne proizvodnje za oba sozda,
2. izdelati analizo o uresničevanju samoupravnega sporazuma glede povečanja proizvodnje mleka v celjski regiji,
3. prek sveta občin se z občino Mozirje dogovoriti za uresničitev dogovorjenih nalog na področju agroživilstva v regiji,
4. razčleniti skupne naloge pri pripravi programov za povečanje proizvodnje mleka, prašičji fermi, mešalnici, hladilnem centru in preskrbovalnem centru ter pri sovlaganjih v drugih republikah.

5. narediti model za dohodkovni odnos za mleko, pri katerem sodeluje gospodarska zbornica in oba sozda,

6. okrepiti področje kmetijstva pri medobčinski gospodarski zbornici tam, kjer sta zainteresirana oba sozda,

Naj na koncu navedem še nekaj misli posameznikov, ki so jih povedali na razgovoru. Ni res, da je dobra preskrba v celjski regiji odvisna od dobrega dogovarjanja obeh sozdov. V prihodnje je potrebno več sodelovanja na strokovno razvojnem področju. Regijsko prednost pri naložbah imata prašičja ferma in preskrbovalni center. Kdaj bo zaživel sis za preskrbo? Narobe je, da posamezne razvojne programe preveč politiziramo.

Jana Mladenović

V tej številki preberite!

Kako bomo honorirali prispevke, str. 4

Kdo je odgovoren za to, da so delavci prejeli nižje osebne dohodke, str. 5

Ali se začinja nova »ledena doba«, str. 6

Kope — popolno in enkratno doživetje, str. 8

Pred obravnavo zaključnega računa za lansko leto

Čeprav smo z delom že krepko zakoračili v novo poslovno leto, je pred nami še pomembna naloga, da ocenimo poslovanje v minulem letu in dokočno razporedimo ustvarjeni dohodek. Sprotna obravnavna pogojev gospodarjenja nam je prešla nekako že v navado, pa vendar je treba ob zaključnem računu še temeljiteje oceniti celovita gibanja v preteklem letu. Ne zato, da bi po sprejetju zaključnega računa nanje pozabili, temveč zato, da iz ocen uspehov in slabosti sprejmemo usmeritve za boljše delo, za večji vpliv delavcev, za delitev po delu in za socialno varnost delavcev v letošnjem letu.

Zveza sindikatov Slovenije namenja obravnavi poslovnih rezultatov osrednjo pozornost, predvsem z vidika uresničevanja zakona o združenem delu. Posebno pozornost je treba posvetiti tem aktivnostim v času slabših materialnih možnosti poslovanja in uresničevanja gospodarske stabilizacije.

Akcija obravnave zaključnih računov zavezuje poslovodne delavce za sestavo realnih, pravočasnih, razumljivih poročil o doseženih rezultatih, pogojih, v katerih so bili doseženi ter tudi za predloge ukrepov za odpravljanje slabosti in premaganje težav pri poslovanju v tekočem letu.

Na podlagi razprav delavcev po samoupravnih delovnih skupinah pa mora tudi sindikalna organizacija izoblikovati svoj odnos do predlagane končne razporeditve dohodka, kot tudi ukrepov za uresničevanje srednjeročnega plana v tekočem letu. Svet Zveze sindikatov Slovenije je tudi letos pravočasno sprejel stališče in napotke za aktivnost sindikata pri obravnavi zaključnih računov za leto 1982. Osnovne organizacije sindikata in tudi odbor delavske kontrole pa so pred ponovno preizkušnjo za uspešno izvedbo te akcije v svojih delovnih sredinah.

AKTUALNO

Ne moremo in ne smemo si naložiti preveč nalog

Večja proizvodnja, večji dohodek in produktivnost, večji izvoz in odločilna vloga združenega kmeta pri upravljanju s sredstvi in pogoji v reprodukcijski verigi na samoupraven način so naše naloge

Komuniste agroživilstva je CK ZK Slovenije zavezal, da se ob zaostrenih razmerah gospodarjenja dogovorimo o konkretnih aktivnostih pri uresničevanju nalog, opredeljenih na 9. kongresu ZKS in 11. seji CK ZKS leta 1981. V ta namen je bila v celjski regiji sklicana problemska konferenca komunistov, ki delajo v kmetijstvu.

Ugotovitve so pokazale, da so bili v letu 1982 doseženi nekateri spodbudni rezultati v kmetijski proizvodnji (5,0% stopnja letne rasti), še zlasti v rastlinski. Tudi najnujnejša oskrba z reprodukcijskimi sredstvi je bila kljub vsem težavam zagotovljena. V živinoreji, zlasti v proizvodnji mleka in prireji govejega mesa, je zastoj v proizvodnji. Izvoz kmetijsko živilskih proizvodov je bil v letu 1981 in 1982 skupno povečan za 50 odstotkov v primerjavi z izvoznimi dosežki v letu 1980.

Odločili smo se, da bomo v letu 1983 planirali 4-odstotno povečanje proizvodnje v kmetijstvu, za kar se bodo morali bolj potruditi vsi delavci, zaposleni v kmetijstvu, da bomo lahko povečali obseg proizvodnje tako za domači trg, kakor za izvoz. Zavedati se moramo, da delovni ljudje računajo na dokajšen prispevek kmetijstva k stabilizaciji, saj imamo še vedno velike neiz-

koriščene rezerve v zemljiščih, čredah in trajnih nasadih, v večanju hektarskih pridelkov, v boljši izrabi predelovalnih zmogljivosti. Vse to nas komuniste prepričuje o tem, da moramo v nadaljnjem procesu modernizacije kmetijstva še več delati in vlagati sredstva, da bi čimprej nadoknadili zamujeno v produktivnosti, in da bi v praksi izboljšali prednosti, ki izhajajo iz na-

šega samoupravnega družbeno-ekonomskega sistema.

Spričo navedenega so osnovne naloge komunistov naslednje:

1. Intenzifikacija in racionalizacija kmetijske proizvodnje. Tu mislimo na pridelovanje in odkup ter predelavo pšenice, sladkorne pese, krompirja in drugih vrtnin, oljnic, koruze in drugih krmnih rastlin, za urejanje travnikov in pašnikov ter za povečanje živinorejske proizvodnje.

Pri uresnitvi programa živinorejske proizvodnje nas čakajo predvsem te naloge: pospešitev združevanja sredstev, dela in zemlje kmetov med seboj in z delom delavcev, povečevanje produktivnosti dela, ureditev družbenoekonomskih odnosov med organizatorji proizvodnje in proizvajalci, uveljavitev reda na

tržišču v bitki proti stihiji, zagotovitev racionalnosti vlaganj v živinorejsko proizvodnjo, zagotovitev intenzifikacije pridelovanja koruze za pokritje potreb v živinorejski proizvodnji, zagotovitev pogojev za dopolnitev pogodb o skupni proizvodnji, uve-

ljavitev diferenciranega programa premiranja živinorejske proizvodnje v hribovitih območjih.

2. Povečanje izvoza in skrb za redno oskrbo z repromaterialom. Za leto 1983 planiramo v agroživilstvu 20-odstotno povečanje izvoza, zato se moramo v organizacijah združenega dela bolj usmeriti v izvoz in to tudi dohodkovno motivirati, kajti zavedamo se, da je danes izvoz gospodarska nuja in resolucijska obveznost. To še posebej velja za večji izvoz slovenskih vin, sadja, krompirja, vrtnin, konditorskih in drugih proizvodov živilske industrije. Zato si moramo izboriti prednost za prenos deviz na tiste točke (uvoz repromateriala in rezervnih delov), ki bodo dale v danih pogojih kar najboljše rezultate v proizvodnji in izvozu.

3. V investicijskih vlaganjih, še posebno v primarno kmetijsko proizvodnjo, že več let zaostajamo za planskimi predvidevanji. Zavzemali se bomo, da bodo plani realno postavljeni, da se bodo začela združevati sredstva za skupne naložbe ter da bodo imele prednost naložbe v urejanje zemljišč, povečanje obsega primarne kmetijske proizvodnje in v odpravljanje ozkih grl za večanje izvoza.

4. Poglobljanje in ureditev družbenoekonomskih odnosov ter racionalna izraba kmetijskih zemljišč. V letu 1983 moramo nadoknaditi izpad melioracij, varovati kmetijska zemljišča pred nesmotrno urbanizacijo občin. Vse proizvodne in razvojne naloge se morajo uresničevati na sprejeti družbenoekonomski podlagi, torej v razvijanju dohodkovnih odnosov, ki so še zlasti nerazviti v govedoreji in prašičereji. Jasno nam torej mora biti, da je lahko dolgoročna stabilna proizvodnja mogoča le na podlagi urejenih odnosov pri ustvarjanju, razporejanju in delitvi skupnega prihodka.

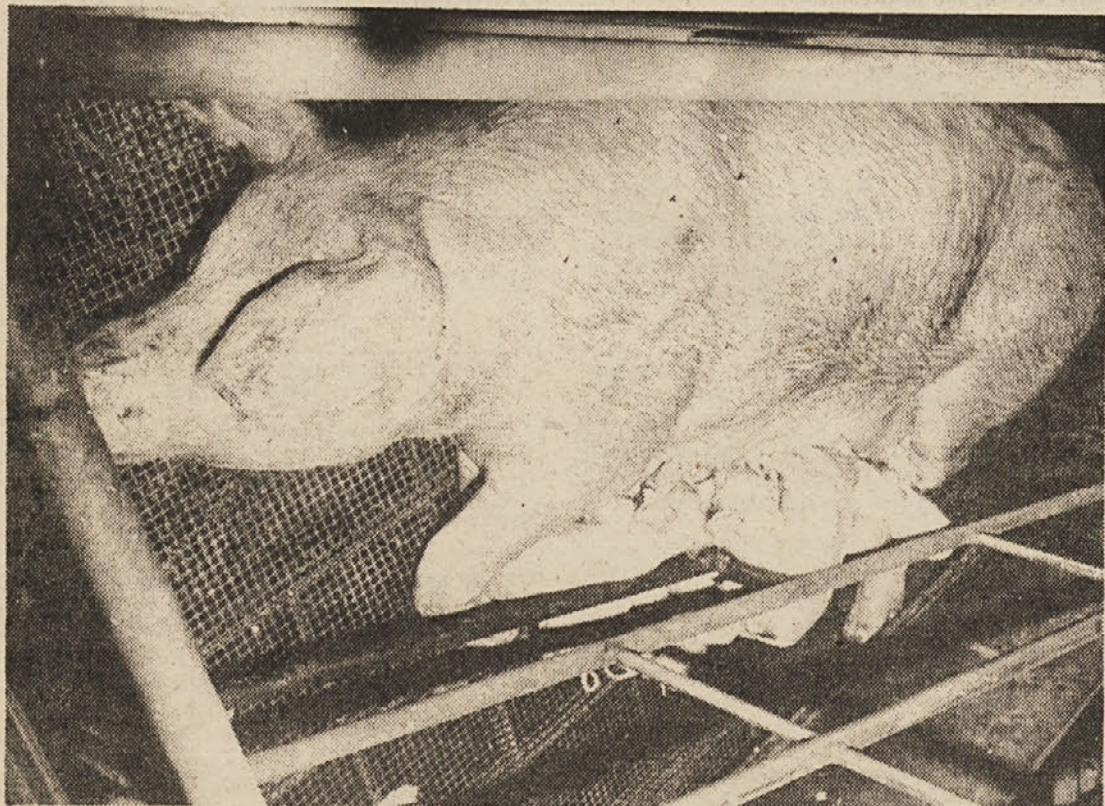
Ne moremo in ne smemo si naložiti preveč nalog, moramo pa opraviti tiste, ki so temeljni pogoj za uresničevanje ključnih kongresnih in planskih dokumentov. To pa so večja proizvodnja, večji dohodek in produktivnost, večji izvoz in odločilna vloga delavca in združenega kmeta pri upravljanju s sredstvi in pogoji v reprodukcijski verigi na samoupraven način.

To je samo nekaj povzetih misli in stališč iz uvodne razprave.

Kakšen je bil prispevek naših delegatov na tej problemski konferenci?

Jože Gračnar: »Ko ocenjujemo dveletno delo, uspehe in neuspehe, lahko ugotovimo, da smo dosegli nekaj vidnih rezultatov. Naj navedem samo nekaj primerov. Usklajevanje blagovnih pretokov med primarno kmetijsko proizvodnjo, predelavo in trgovino ter gostinstvom je v sedanji organizacijski obliki veliko bolj učinkovito. Združevanje sredstev, tekočih in za naložbe, prek interne banke teče, članice so spoznale pomembnost take oblike dela. V okviru sestavljenih organizacij poteka usklajeno planiranje, razvojna politika, ki je izključno usmerjena v proizvodnjo hrane in delno predelavo. Že podatek, da okoli 60 odstotkov vseh razpoložljivih investicijskih sredstev vlagamo v proizvodnjo hrane, ob tem, da pa je dejavnost kmetijstva in predelave zastopana v strukturi prihodka, so samo s

(Nadaljevanje na 3. strani)

V hlevu kooperanta Kovačiča, člana KZ Laško

Govedo Martina Plevanča, kooperanta kmetijske zadruga Laško

AKTUALNO

(Nadaljevanje z 2. strani)

23 odstotki, nam dovolj nazorno kaže naša prizadevanja za povečanje proizvodnje hrane.

Sprejemamo nove programe na področju kmetij, konjereje, uvajamo nove odnose v kooperacijski proizvodnji. Kljub velikim problemom pri izvozu smo izvojni program dokaj uspešno izpeljali, in še bi lahko našteval uspehe v proizvodnji, pridobivanju zemljišč itd. Z naporji, ki smo jih morali vložiti v te uspehe, pa prav gotovo nismo zadovoljni. Ugotavljamo namreč, da se vse preveč trudimo konkretizirati tiste oblike dela, ki bi ob urejenih gospodarskih zakonitostih potekale samodejno. Naša strokovna sposobnost pa bi lahko bila usmerjena v boljše izkoriščanje zmogljivosti, ki jih imamo. Z enakimi problemi se ukvarjajo tudi republiške, strokovne,

trgovini s prehrabeni proizvodi ni.

Danes je težko uskladiti vsa cenovna usmerjanja v dejavnosti, toda naš cilj je, da postopoma, ob največji prizadevnosti vseh dejavnosti v družbi kot celoti, odpravimo sedanja nesorazmerja v cenah ter tako izenačimo pogoje gospodarjenja z drugimi dejavnostmi. V sozdu imamo 95 odstotkov zemlje v zasebnem sektorju, torej izključno kooperacijsko proizvodnjo; zato so cenovna neskladja še tem bolj občutna. Že kmeta je še zmeraj dosežena cena osnovno merilo uspešnosti, ne glede na pogodbeni odnos.

Glede na probleme, ki jih nakazal, ne pa analiziral, predlagam:

— da zbornični organi skupaj z drugimi strokovnimi institucijami pripravijo v dogovoru s članicami v reprodukcijski verigi

so tudi dosežki manjši, kot bi lahko bili.

Eno od osnovnih nerešenih vprašanj je nesorazmerje med koruzo (žiti) in mesom. Cena koruze je na primer v Jugoslaviji enkrat večja kot je na svetovnem trgu, medtem ko je cena živine približno enaka. Torej smo ustvarili razmere, ko se novo ustvarjena vrednost pretaka od živinoreje k poljedelstvu, pri čemer gre za velikanske milijarde. Posledice so dvojne: draga koruza povečuje stroške prireje (v govedoreji manj, v perutninarstvu in prašičereji bolj), po drugi strani pa veliki dohodki od prodaje koruze omogočajo plačevanje klavne živine nad določenimi cenami, kar, kot vemo, ruši enotni trg oziroma povzroča odliv te živine z naših območij. Torej plačujemo dvakrat. Razumemo, da je potrebno spoštovati določena načela, dogovore ipd. vendar menimo, da kolikor

Teh nekaj odprtih vprašanj, ki ob nedoslednem izvajanju nalog v »bazi« predstavljajo osnovno zavoro za hitrejšo rast kmetijske proizvodnje nisem naštel zato, da bi skušal prevaliti odgovornost na višje organe in institucije. Pri prebiranju gradiva za razpravo dobi človek vtis, kot da imamo dve vrsti komunistov, tiste v bazi, ki smo krivi za vse neuresničene sklepe na eni strani, ter nezmožljive komuniste v vseh tistih organih in institucijah, ki bi lahko (in morali) pomagati ustvariti takšne ekonomske in druge pogoje, v katerih bi zastavljene cilje dejansko lahko dosegli. Predlagamo torej, da se problematike lotevamo celovito od ocene ekonomskih pogojev, začenši od doslednosti komunistov v proizvodnji, v sozduh, občinah itd.

V tej razpravi pa želim predstaviti dvoje aktivnosti, ki v tem trenutku potekajo v Kmetijskem

reprodukcijskega materiala, odobrena kratkoročna in dolgoročna posojila, dejanska prodaja tržnih presežkov prek TOK.

Podatki o obsegu prodaje tržnih presežkov bodo osnova za delitev dohodka TOK po zaključnem računu, obseg porabe tekočih goriv (v skladu s predpisi), razne premije in ostale spodbude. Ta evidenca služi le kot dokument za odločanje v področnih enotah oziroma TOK.

Menimo, da bomo z navedenimi ukrepi še bolj okrepili samoupravne odnose, zainteresirali člani in delavce za večjo proizvodnjo, spodbudili k boljšemu gospodarjenju in končno dosegli večji red na trgu reprodukcijskega materiala in kmetijskih pridelkov.

Drugo vprašanje pa je v zvezi z oblikovanjem regijskega samoupravnega sporazuma o prireji mesa in proizvodnji mleka. Menimo, da bi samoupravni sporazum, oblikovan na temelju predloženega osnutka, ne dal pričakovanih rezultatov. Za to nimamo pravnih nit ekonomskih osnov. Dejstvo je, da je oblikovanje reprodukcijskih celot ve-

zano na določene blagovne in finančne tokove ter da regija ne more predstavljati reprodukcijske celote, posebno ne v naši regiji, kjer imamo dva sozda ter dve delovni organizaciji zunaj teh sozduh.

Predlagamo, da: — v sozduh naredimo ustrezne bilance proizvodnje, predelave in prodaje (reprodukcijske celote),

— na ravni regije (v samoupravnem sporazumu) pa uskladimo tiste postavke, ki si nasprotujejo (na primer, da ne bi več proizvajalcev računalo na isto surovino ali trg), da naredimo celovito bilanco proizvodnje in potreb tržišča ter da se dogovorimo za ostale aktivnosti in naloge, ki jih sozdi in oždi niso zajeli v svojih planskih aktih.

V sozdu Merx smo takšen samoupravni sporazum o oblikovanju reprodukcijske verige na področju mesa že oblikovali in obsega obveznost članic pri povečani prireji mesa, usmerjanje živine v posamezne klavnice, obveznost klavnic za preskrbo ter obveznost trgovine in gostinstva za reševanje dohodkovnih vprašanj.

Jože Gračnar

zbornične in druge institucije. Vse preveč časa se na primer porabi za usklajevanje in razdelitev najrazličnejših premij. Tako pripeljemo proizvajalca ob iskanju najboljših rešitev in uvajanju evidenc v položaj, da mu je prva skrb zagotovitev vseh potrebnih formularjev in dokazil, šele nato pa proizvodnja tako v družbeni kot kooperacijski proizvodnji. Čeprav vsi vemo, da danes premija ob teh cenovnih razmerjih ni stimulacija, ampak regresiranje potrošnika, kar pomeni za proizvodnjo dvakratni problem. Podobni problemi so tudi v ostali kmetijski proizvodnji, ki je premirana.

Prav zato, ker se komunisti zavedamo, da so vsi ti problemi težko rešljivi, morajo biti rešitve za določene probleme na vseh ravneh konkretne in jasne. Prav teze in osnutki sklepov za delo komunistov v kmetijstvu in živilstvu kažejo, da so rešitve nekaterih akutnih problemov nakazane prek dohodkovnih odnosov, čeprav v praksi, ko vsaka članica v reprodukcijski verigi išče svojo gospodarsko upravičenost, na primer v mesnem kompleksu, ne moremo uvesti dohodkovnega odnosa. Dohodkovni odnos s tovarno sladkorja v Ormožu je za podpisnice zelo boleč tudi v naši regiji.

Prihajamo v zaključno fazo graditve mlekarne. Že zdaj ugotavljamo, da bomo po dohodkovnem načelu sovlagatelji združevali sredstva za pokrivanje izgub. Pomeni, v vseh naštetih primerih smo spet samo tisti, ki niti za svojo proizvodnjo ne dosežemo na trgu cene po vložnem delu in materialu. Dohodkovni odnos je sicer dober sistem dela, vendar pa morajo biti za to zagotovljeni nekateri osnovni pogoji ekonomike, česar pa danes v kmetijstvu, predelavi in

mesa praktični preizkus dohodkovnega odnosa;

— da si v regiji, oziroma v Sloveniji zagotovimo trajno obliko spremljanja rezultatov vlaganja v zasebni sektor;

— da začnemo pripravljati sporazum za meso po regijah;

— da KZ, TOK in TZO skupaj z Zadružno zvezo ugotovijo, kako bo vplivala na porabo umetnih gnojil v kooperacijski proizvodnji povečana cena za dva investicijska dinarja za kilogram;

— da delovne organizacije pripravijo dolgoročne programe izrabe vseh, za proizvodnjo sposobnih zemljišč v zasebnem sektorju, ob predhodno dogovorjeni politiki reševanja ostarelih kmetov. Mislim, da je zemlja tako pomemben element v procesu kmetijske proizvodnje, da bomo morali poskrbeti za vsak hektar obdelovalne zemlje, ne glede na lastništvo;

— da v regiji pripravimo predlog za spremembo prispevne stopnje.

Stanko Lesnika: »Take konference so v tem času zelo potrebne, ker se je nabralo veliko nerešenih vprašanj in ker je še vedno razloček med načelno politično podporo kmetijstvu ter dejanskimi pogoji. Zato bi v tej razpravi morali najti odgovor na to, kako v okviru našega sistema ter danih pogojev poslovanja najti najboljše poti, da bi dosegli zastavljene cilje. Nikakor pa se ne bi smeli zadovoljiti le z naštevanjem že zdavnaj znanih problemov.

Iz prakse vemo, da smo dosegli dobre rezultate takrat, ko smo ustvarili ekonomski interes proizvajalcev, organizacijske in strokovne pogoje ter politično in samoupravno pobudo. Po naši oceni pa v tem trenutku niso zagotovljeni vsi naštetih pogoji, zato

nismo sposobni pri nas zagotoviti enotne kmetijske politike, ne vztrajamo na naših pristopih, ampak se prilagodimo razmeram. Vse to pa zato, da ne bi plačevali cene za takšno stanje le proizvajalci živine.

Posledica takšnih razmer je tudi nezadovoljiv položaj predelave oz. klavnic. Vsi priznavamo dejanske disparitete, uspevamo zagotavljati le del teh razlik v obliki kompenzacij, klavnice pa potiskamo v položaj, da ustvarjajo izgube ali da se »znajdejo« oziroma se dogovorijo s kupci mesa. Takšno stanje ne prispeva k odpravljanju neusklajenosti med klavnicami, temveč nasprotno — onemogoča trajnejše dogovarjanje med proizvodnjo, predelavo in prodajo.

V zadnjem času opažamo tendenco, da se upravni, izvršilni in drugi organi v Sloveniji vse bolj operativno vključujejo v izvajanje konkretnih nalog. Posamezna združenja pa vedno bolj postajajo izvršilni organi (ne svojih članic). Tak način dela verjetno lahko da pozitivne rezultate v zaostrenih pogojih, vendar le kratkotrajno, dolgoročno pa lahko povzroči, da se bo začela s pristojnostmi koncentrirati tudi odgovornost. Menimo, da je edina možna pot v tem, da vsak v celoti opravlja svoje naloge ter da tudi odgovarja za svoje delo. Perspektiva je v spoznavanju znotraj reprodukcijskih celot. Pogoj za to pa je, da v ekonomski in kmetijski politiki sprejemamo take predpise, ki bodo proizvajalce motivirali za doseganje zastavljenih ciljev.

Že dve leti dosegamo le 50-odstotno realizacijo naložb. Če kapitala ni, se pač moramo s tem sprijazniti. Ni pa umestno, da planiramo obseg proizvodnje na osnovi planiranih naložb, če že vnaprej vemo, da teh vlaganj ne bo.

Stanko Lesnika

kombinatu Šentjur oziroma v sozdu Merx, za katere menimo, da so zastavljene tako, da bodo pomagale doseči zahtane cilje.

Prva je v zvezi z zasebnim sektorjem. Zaradi strukture zemljišč je tu največji potencial za bodočo proizvodnjo (v Šentjurju 95% zemlje v zasebni lasti). Ko smo načrtovali aktivnosti, smo se zavedali, da lahko dosežemo premike, če bomo materialno okrepili TOK ter ustvarili normalne ekonomske pogoje, če bomo povežali dosežen obseg proizvodnje ter dosežen dohodek z materialnim položajem tako kmeta kot delavca v TOK, če bomo v izvajanje nalog operativno vključili kmete same ter vse organe in organizacije v KS in DPS, če bomo dosegli dejanske pogoje za samoupravno odločanje o ustvarjanju in delitvi dohodka v TOK, povezanost in soodvisnost v reprodukcijski verigi ipd.

V tem smislu smo prišli na obračun dohodka in čistega dohodka po področnih enotah (teh je 5). Temu primerno smo dopolnili pristojnosti in naloge organov v področnih enotah. Osebnih dohodek delavcev na področnih enotah smo vezali na dosežen obseg proizvodnje (50%) ter na doseženi čisti dohodek 50%. V delo področnih enot pa nameravamo vključiti čim več članov TOK ter organe v KS.

Ločili smo tehnološko pospeševalne naloge v posebno službo od ostalih organizacijskih opravil. Delo pospeševalne službe smo povežali z delom živinorejsko veterinarskega zavoda zaradi povežave in dopolnjevanja dela.

Lotili smo se planiranja proizvodnje pri vsaki kmetiji. V ta namen smo uvedli posebno kartico za vsakega člana, iz katere bo razvidno: osnovni podatki o kmetiji, planirana letna tržna proizvodnja, plan potrebnega

Novi člani odborov

Delavski svet sestavljene organizacije potrdil na svoji seji

Poslovni odbor:

Predsednik Raša BRK-LJACIČ, Kmetijska zadruga Laško, namestnik predsednika Ivan LENKO, Potrošnik ter člani Valentin VIDMAR, Blagovni center, Milena VREČAR, Mlinsko predelovalna industrija, Ciril ZMAHAR, Kmetijski kombinat Šentjur, Nikolaj PIKL, Gostinsko podjetje, Boris ROPOŠA, Teko, Mihajlo ZVER, Avtotehnika, Jelka SAMEC, Zdravilišče Dobrna, Avgust BOGATIN, Dravinjski dom Slov. Konjice, Anton KODRIN, Tkanina.

Koordinacijski odbor za gostinstvo in turizem:

Predsednik Marija DEU, Zdravilišče Dobrna, člani Luka ŽVAB, Turist Nazarje, Bogomir MOJSILOVIČ, Hoteli gostinstvo, Janko JAVORNIK, Dravinjski dom Slov. Konjice, Boris Mavec, Gostinsko podjetje, Eva CIGROVSKI, Košenjak Dravograd, Jože RUTNIK, Hoteli gostinstvo ter strokovni tajnik Darja KANDORFER, delovna skupnost sozda.

Koordinacijski odbor za kmetijstvo in proizvodnjo:

Predsednik Karel KRAŠEK, Kmetijska zadruga Laško, člani: Jure ZIDANŠEK, Kmetijska zadruga Slov. Konjice, Alojz RECKO, Kmetijski kombinat Šentjur, Mirko BEVC, Kmetijska zadruga Celje, Alenka NOVAK, Mlinsko predelovalna industrija, Breda URATARIČ, Blagovni center, Branko SEKIRNIK, Kmetijski kombinat Šentjur ter strokovni tajnik Sabo OSTROŽNIK, delovna skupnost sozda.

Koordinacijski odbor za blagovni promet in integralni promet:

Predsednik Ivan LENKO, Potrošnik, člani Albin NAGLIČ, Potrošnik, Alojz ŠOLINC, Blagovni center, Milan ZAJC, Teko, Matjaž REGVAT, Tkanina, Franc JANŽIČ, Dravinjski dom Slov.

Konjice, Milan ŠEPEC, Savinja Mozirje ter za strokovnega tajnika delavec iz sektorja marketing.

Koordinacijski odbor za splošne zadeve:

Predsednik Franc HLAŠTEC, Dravinjski dom Slov. Konjice, člani: Dragica GÖTZ, Moda, Marija JUVAN, Teko, Margareta ROBIČ, Kmetijska zadruga Celje, Aleksander PERDAN, Potrošnik, Janez KRBAVAC, Tkanina, Marjana ZAVERŠEK, Mlinsko predelovalna industrija, Marjana LORGER, Hoteli gostinstvo, Pavla MLINAR, Turist Nazarje, Jožica NOVAK, Gostinsko podjetje, Danica DOSEDLA, Kmetijski kombinat Šentjur, Režika JANČIČ, Kmetijska zadruga Laško, Vladimir DELEVIČ, Kmetijska zadruga Slov. Konjice, Stanko PRODNIK, Savinja Mozirje, Albert LEBIČ, Blagovni center, Ružica MREVLJE, Zdravilišče Dobrna, Štefka ARNOŠ, Reklama, Marija JEVŠNIK, Avtotehnika.

Odbor za plan:

Predsednik Peter OGRAJENŠEK, Mlinsko predelovalna industrija; člani: Danica PIRNAT, Blagovni center, Bojan PADEŽNIK, Dravinjski dom Slov. Konjice, Stanislav VIDMAR, Turist Nazarje, Zinka DORN, Gostinsko podjetje, Fanika BUT, Hoteli gostinstvo, Danica ZUPANEC, Kmetijska zadruga Celje, Anton TRBOVC, Kmetijska zadruga Laško, Anka LJUBIČ, Kmetijska zadruga Slov. Konjice, Tilčka REČNIK, Kmetijski kombinat Šentjur, Mira KOLAR, Moda, Irena ŽAFRAN, Potrošnik, Milan ŠEPEC, Savinja Mozirje, Angela DEČMAN, Teko, Marija STRNIŠA, Tkanina, Marina ŠAUBERGER, Reklama, Boris ALEKSOVSKI, Zdravilišče Dobrna, Štefka GOLOGRANC, Košenjak Dravograd, Roman POPOVIČ, Avtotehnika.

Kako bomo honorirali prispevke

Osnutek pravilnika o honoriranju prispevkov v glasilu sozda Merx je že narejen.

V uredništvo Vestnika ne prihajajo članki, ki bi jih napisali delavci s področja njihovega dela in življenja. Zato smo se na zadnji seji odločili, da bomo pričeli prispevke honorirati. Ali bomo tako prejeli več člankov in razširili dopisniško mrežo ali ne? To nam bo pokazala analiza konec leta.

Pravilnik oziroma osnutek predvideva, da bo lahko priložnostni ali stalni sodelavec, ki pa po poklicu ni novinar, prejel za tipkano stran — približno 2000 znakov — od 100,00 din do 200,00 din, za objavljeno fotografijo, ki bo napravljena z lastnim filmom pa 50,00 din. Honorirani bodo tudi ostali slikovni prispevki. Višina honorarja bo odvisna od kvalitete, pomembnosti in aktualnosti prispevka. Prispevke bo ocenil in določil višino honorarja po vrstah posameznih prispevkov glavni in odgovorni urednik, ki bo tudi obračunal honorar in izdal nalog za izplačilo s soglasjem uredniškega odbora. Prednost pri objavljanju bodo imeli tisti članki, ki bodo iz posameznih delovnih okolij s področja dela in življenja delavcev...

Pravilnik oziroma osnutek pa določa, da ne bodo honorirani prispevki glavnega in odgovornega urednika, delavcev s posebnimi pooblastili s strokovnega področja, na katerem delajo, dobesedno objavljeni zapisniki in gradivo samoupravnih organov, delegacij, družbenopolitičnih organizacij, sindikalnih skupin, zborov, oglasi, krajša obvestila, pozivi, zahvale, tabele, grafikoni itd.

Takoj ko bo pravilnik sprejet, se bodo začeli izplačevati honorarji, zato dragi bralke in bralci, kar hitro svinčnike v roke in na delo. Izplačalo se bo.

Nova EXAKTA S, izredno točna in vsestranska

Razvojne usmeritve so znane

Nova članica sozda Merx je delovna organizacija Avtotehnika

Dejavnost delovne organizacije Avtotehnika Celje, v kateri združuje delo 105 delavcev, je organizirana v dveh sektorjih, in sicer:

a) sektor veleprodaje, ki zajema nabavo in prodajo finalnih izdelkov in rezervnih delov kmetijske mehanizacije, rezervnih delov avtomobilov škoda in TAM, avtomobilske gume, akumulatorje, nabavo in prodajo ter servisiranje proizvodov Cimos in IMV, nabavo in prodajo rabljenih vozil, prodajo mopedov, koles, elektro splošni avtomaterial, prodajo vzhodnih vozil ter servis v Mozirju;

b) in sektor maloprodaje, s pravico prodaje na debelo končnim kupcem po registriranih blagovnih skupinah stranske dejavnosti s prodajalnami: Tomos Celje, Rog Celje, Prima Celje, Prodajalna Slov. Konjice, Ptuj, Rogaška Slatina, Šempeter, Mozirje, Split ter prodajalna avtomobilskih gum v Gaberjih.

Z vključitvijo v sestavljeno organizacijo Merx želimo uresničiti naše razvojne usmeritve, torej hočemo doseči to, kar nam ni uspelo do zdaj. Stremeli bomo k povezovanju trgovine in proizvodnje avtotehnične stroke in razvijanju dejavnosti, ki jih bo zahtevalo tržišče. Razvijati že-

limo dejavnost na veliko in malo. Spoznali smo, da so bili nesporodni rezultati posledica tega, ker smo razvijali samo prodajo na malo, ne pa na veliko. Ti dve veji pa sta med seboj dohodkovno povezani. Trgovina ima lahko danes ekonomske rezultate samo takrat, če je povezana s proizvodnjo, da ima grosistično dejavnost in prek nje razvito maloprodajo. To pa je tudi cilj našega razvoja, seveda da bomo ob tem zagotovili še pogoje, da bomo vsa prodajna vozila lahko servisirali, vzdrževali in oskrbovali z rezervnimi deli. Kolikor bi zgradili servisne zmogljivosti, bi bili zanimivi tako za proizvajalce kot za kupce.

Zavedamo se, da bomo dosegli boljše rezultate le takrat, ko bomo znali uskladiti naše skupne interese in delo prek interne banke, sektorja marketing, sektorja za razvoj in investicije, plana in analiz, avtomatske obdelave podatkov ter pravne in kadrovske socialne službe, ki jih ima sestavljena organizacija za svoje članice.

Menim, da je razvoj naše dejavnosti dobro zastavljen, od nas samih, predvsem pa od našega dela je odvisno, ali bomo uspeli ali ne. Na drugi strani pa je uspeh našega razvoja odvisen

tudi od kupoprodajnih pogojev in razmer na jugoslovanskem trgu.

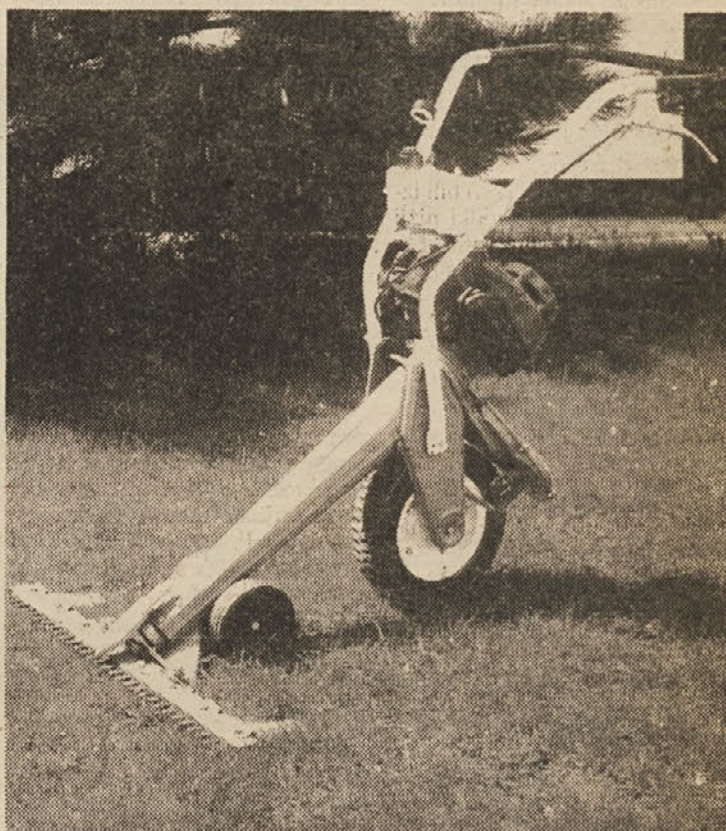
Kolikor bi na področju avto stroke nastal večji zastoj, se bomo v okviru sestavljene organizacije laže preosnovali in tako v interesu obeh postali nosilci poslova za večino nepokritih blagovnih skupin.

Pri oskrbovanju obrti z reprodukcijskim materialom, sestavljena organizacija nima nosilca, zato bi mogli naš razvoj usmeriti tudi v kooperacijo teh poslov.

Sestavljena organizacija se je zavezala, da bo za izvedbo predlaganih programov širitve dejavnosti v delovni organizaciji Avtotehnika nudila vso tehnično, kadrovsko in materialno pomoč.

Razvojne usmeritve so torej jasno nakazane, možnosti so, treba bo le vestno delati in vztrajati pri izvajanju vsebine elaborata interesov in razvojnih možnosti vključevanja temeljne organizacije CKM v sestavljeno organizacijo Merx.

Mihajlo Zver

Samohodna kosilnica AGROAL-502 je edina v svojem razredu, ki jo zaradi njenih patentiranih rešitev in zajamčene kakovosti priporočamo

Podpisan sporazum

Sporazum določa eno, v praksi izvajamo drugo

V celjski občini so gostinske organizacije oziroma izvajalci ponudili vsem organizacijam združenega dela samoupravni sporazum o rednem zagotavljanju prehrane delavcem med delom kot nadomestilo za energijo, ki jo porabijo po približno 4-urnem delu.

Sporazum lepo določa samoupravno organiziranost, način oblikovanja cen, energijsko vrednost prehrane za lahko, srednje težko, težko fizično in zelo težko fizično delo, pa kljub temu podpisnik oziroma uporabnik dobi občutek, da ni pravega dogovarjanja oziroma sporazumevanja, in mora pristati na pogoje izvajalca mimo sporazuma, če hočeš, da boš tudi prejel topli obrok.

Naj za to navedem samo nekaj primerov. Če nimam prav, me prosim popravite ali pa dopolnite.

V sporazumu so v 4. členu točno navedeni normativi za celodnevne potrebe delavcev, ki opravljajo lahko, srednje težko, težko fizično in zelo težko fizično delo ter koliko Kj od tega odpade za malico. Torej bi lahko glede na različno težavna dela zahtevali za eno enoto več vrst malic. To pa ni mogoče. Ob podpisu nam je izvajalec ponudil samo ene vrste topli obrok.

Nadalje piše v 15. členu, da se nova cena uveljavlja, ko jo potrди prehrabeni svet. Enako piše v 22. členu, da potrjuje cene malic, prevozov in razdeljevanja prehrabeni svet. Izvajalec je

sam določil ceno in sicer 65,00 dinarjev za topli obrok, s 1. februarjem 83, nekaj dni pred tem datumom smo prejeli sporazum, kljub temu, da se prehrabeni svet še ni sestel. Izvajalec smo opozorili na to »samovoljno« določanje cene in predlagali, da bi nova cena veljala od 1. 3. 1983. Izvajalec se ni strinjal in nas postavil pred dejstvo, da kolikor ne podpisemo sporazuma in se seveda ne strinjamo z novo ceno, ne bomo več prejemali toplega obroka za naše delavce. In kaj nam je preostalo drugega, kot da smo sporazum podpisali. Pa naj še kdo reče, da je to samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje. Naj na koncu še omenim, kdo vse so podpisniki tega sporazuma. To so Občinski sindikalni svet, Poslovna skupnost za turizem ter Center za socialno medicino in higieno Celje.

Še enkrat naj ponovim, da je to moje osebno razmišljanje, ki sem si ga izoblikovala ob prebiranju in sprejemanju sporazuma. Vsak odgovor bo dobrodošel.

Jana Mladenović

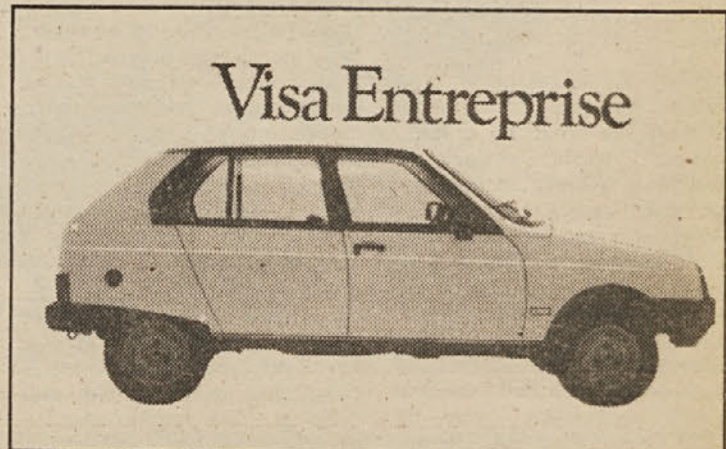

MLADI SE NERADI ODLOČAJO ZA POKLICE: PEK, MLINAR, SLAŠČIČAR

Naša delovna organizacija se iz dneva v dan srečuje z večjimi kadrovskimi problemi na področju zaposlovanja pekov, mlinarjev in slaščičarjev. Ugotavljamo namreč, da se celo nekvificirana delovna sila, ki sicer išče zaposlitev, ko spozna, kakšni so pogoji dela in kakšen je dohodek, nerada odleča za delo na tem področju. Še posebej je pereč problem v pekarnah, kjer je čutili največjo fluktu-

cijo delovne sile, nekoliko manjša je pri mlinarjih in skladišnih delavcih (v lanskem letu je znašala fluktuacija 13,21 % ali 60 delavcev).

Poklicnih pekov, mlinarjev in slaščičarjev je iz leta v leto manj. Mladina se nerada odloča za ta poklice, čeprav so pogoji izobraževanja ugodnejši kot v industrijskih poklicih, za kar še posebej skrbi naša delovna organizacija.

Kdo je odgovoren za to, da so delavci prejeli nižje osebne dohodke?

Dan po izplačilu osebnih dohodkov za december je v uredništvu neprestano zvonil telefon. Delavci iz različnih delovnih organizacij so zahtevali, da se v našem glasilu objavi obrazložitev, zakaj so bili izplačani osebni dohodki manjši, v nekaterih primerih celo za 1500 dinarjev manj ali pa še celo več?

Po predpisih o izplačevanju osebnih dohodkov imamo pri nas bruto sistem izplačila osebnih dohodkov. To pomeni, da delavci od svojih bruto osebnih dohodkov plačujemo prispevke za invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, solidarnost in sise. Te stopnje pa se vsako leto s 1. januarjem ali celo med letom

Zeleti smo priti resnici do dna, zato smo zahtevali od računovodij delovnih organizacij pisne obrazložitve, kje je vzrok, kdo je odgovoren in kako bo v prihodnje? Pri nekaterih smo našli na razumevanje, drugi pa so nas odpravili, kot da nas oziroma delavcev to ne zadeva, ampak da je to samo domena med direktorjem in računovodkinjo. Odgovore nam ni posredovala delovna organizacija Kmetijska zadruga Celje ter delovna skupnost skupnih služb sozda. In kaj so nam napisali ostali. Kot zanimivost naj še omenimo, da se na odgovore niso podpisale računovodkinje, ampak direktorji.

Na urgenco delovne organizacije Hotel gostinstvo Celje, temeljna organizacija Gostinstva in turizma Celje glede izplačila osebnih dohodkov za december 1982 vam sporočamo, da so bili izplačani osebni dohodki nižji zaradi novih prispevnih stopenj, ki so bile predpisane z Uradnim listom SRS 45/82 z dne 30. 12. 1982.

Ker pa je potrebno postopek spremembe bruto vrednosti točke sprejeti na centralnem delavskem svetu, bo to storjeno pred izplačilom osebnih dohodkov za januar 1983 in bo popravljena bruto vrednost točke za povišano stopnjo prispevkov.

S tovariškimi pozdravi!
V. d. glavnega direktorja:
Bogomir Mojsilovič, dipl. soc.

V decembru 1982 je prišlo do spremembe prispevne stopnje iz bruto osebnih dohodkov in sicer:

stara prispevna stopnja — 27,63 %
nova prispevna stopnja — 31,447 %
razlika povečanja — 3,817 %

Zaradi navedenih sprememb je nastala razlika pri neto izplačanih osebnih dohodkih. Navedena razlika se bo poravnala ob izplačilu osebnih dohodkov v januarju 1983, vendar ob upoštevanju družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

S tovariškimi pozdravi!
direktor:
inž. Stanko Lesnika

po občinah spreminjajo in so tudi po občinah različne.

Delovne organizacije zato potrjujejo bruto vrednost točke in dajo v sistem za obračun osebnih dohodkov.

Ker se bruto vrednosti točke iz decembra v januar niso spremenile, smo torej plačali več od svojih bruto osebnih dohodkov in tako dobili izplačan manjši neto osebni dohodek.

Primer: odstotek prispevkov za XII. občine Celje — 28,62 %

Odstotek prispevkov za I. občine Celje — 30,73 %

Nuša Godicelj
vodja odd. za OD Potrošnik

Tudi tokrat, kot že velikokrat do sedaj, z odgovori ne moremo biti zadovoljni. Vsi skupaj vemo, da smo prejeli manjše osebne dohodke zaradi povišanja prispevnih stopenj za leto 1983. Toda kdo je odgovoren za to, da so delavci prejeli manjše osebne dohodke. Verjetno se boste strinjali z mano, dragi bralci, da to niso prispevne stopnje, sprejete že v decembru, ampak tisti odgovorni delavci, ki niso pravočasno predlagali samoupravnim organom spremembo oziroma povišanje bruto vrednosti točke. Časa je bilo dovolj. In, ali bodo delavci pri naslednjem izplačilu OD dobili tudi poračunano razliko?

Iz odgovorov, razen pri K K Sentjur, to ni razvidno.

Ob zaključku članka smo lahko preč sredstev javnega obveščanja poslušali razne obrazložitve. Večina je menila, da ni pravilno, če so delovne organizacije povišale bruto vrednost točke za odstotek povišanja prispevnih stopenj, ampak da mora biti ta razlika povišanja izplačana iz neto osebnega dohodka delavca.

Če je res tako, potem bi morali tudi delavci razpravljati o tem, da bodo zaradi povečanih stopenj prejeli v letu 1983 manjše OD. Teh razprav pa ni bilo, torej je šla spet ena od pomembnih odločitev mimo našega samoupravljalca — delavca.

Za uredništvo
Jana Mladenovič

Več zaupati mladim

Večje usposabljanje mladih za delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah

V oceni političnih razmer delovne organizacije Mlinsko predelovalna industrija je predsedstvo akcijske konference zveze komunistov opozorilo na neaktivnost mladih delavcev, o njihovem nepovezovanju v okviru delovne organizacije.

Ivan SINKAR, predsednik konference zveze socialistične mladine v tej delovni organizaciji je na problemski konferenci komunistov povedal naslednje: »Pri pregledu dosedanjega dela mladine bi se dotaknil najbolj kritičnih problemov, ki obstajajo in tako onemogočajo boljše delovanje osnovnih organizacij mladine tako v tozdu kot v delovni organizaciji. Prav ti problemi so bili največkrat podlaga za raznovrstne izgovore in opravičila za nedelo.

V naši delovni organizaciji imamo šest osnovnih organizacij in sicer: Pekarne in slaščičarna Celje, Pekarna Titovo Velenje,

Zagorje, temeljna organizacija Rogaska Slatina in Mlin ter delovna skupnost.

Vse so med sabo zelo oddaljene in razdrobljene, tako da je to vsekakor problem za idealno povezovanje med seboj. Da bi to razrešili, smo ustanovili koordinacijski svet mladine na nivoju delovne organizacije. Toda žal moram povedati, da je ta koordinacijski svet ostal napisan samo na papirju, z izdelanimi shemami povezovanja. To pa je bilo tudi vse. Žele bi tudi poudariti, da so predsedniki osnovnih organizacij zelo neresno pristopili k temu, in se še iz danes nejasnih vzrokov niso udeleževali posvetov, ki so bili sklicani prav v ta namen. Zelo pomanjkljivo je bilo tudi informiranje med organizacijami, pa naj si bo to preko zapisnikov ali pa na kakšen drugi način. Zato še danes ne vemo, ali posamezne osnovne organizacije sploh delajo ali ne?

Vključevanje in delo mladih v samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah in delegatskem sistemu je premajhno. Izgovorov za to je veliko, vendar resnici na ljubo, če hočemo, da bodo mladi resnični so-kreatorji samoupravljanja, moramo kot prvo izboljšati način kadrovanja in s tem mladim omogočiti večje vključevanje. Ne strinjam se popolnoma z načelom, da mladi nismo zainteresirani za delo. Menim, da če bomo mladim več zaupali ter jih pri njihovem delu spodbujali, tako moralno kot akcijsko, bo delo pri mladih bolj zaživel. Vsekakor pa je potrebno tudi večje usposabljanje mladih, prva in najbolj primerna pot pa bo takojšnje vključevanje mladih v delo tako znotraj temeljne, delovne organizacije, kakor tudi znotraj.

Pri vsem tem pa ne smemo nadaljevati s prakso, ki je bila dosedaj prisotna, da mladega člo-

veka, ki je pripravljen delati, preobremenimo s funkcijami, tako da se zgubi in nima več pravega interesa do dela.

Problemov je še mnogo več, navedel sem samo najbolj pomembne, ki hromijo delo mladinskih organizacij in z odpravo le teh bo delo mladine bolj zaživel. Ob tem pa se moramo mnogo bolj angažirati sami mladinci, predvsem to velja za predsednike oziroma predsedstva, kajti prav tu se da še mnogo več storiti, kot pa je bilo storjenega do sedaj.

Večje prizadevanje in pomoč pa bo potrebna tudi s strani družbenopolitičnih in ostalih organizacij ali organov, kajti le s skupnimi močmi in izmenjavo mnenj bomo lažje našli pot, ki bo pripomogla k boljšemu delovanju in povezovanju osnovnih organizacij v posameznih temeljnih organizacijah in delovni kakor tudi v sestavljeni organizaciji.

Uvajanje novih proizvodov

Pot za delno razreševanje ekonomskega položaja dejavnosti in delavcev v delovni organizaciji Mlinsko predelovalna industrija

Neuskajenost nabavnih cen žit s prodajnimi cenami moka in kruha se je in se vedno bolj odraža v rezultatih poslovanja mlinarjev in pekov. Zadnji doseženi rezultati poslovanja zahtevajo takojšnje razreševanje, predvsem pa ustrezno dolgoročno politiko cen, ki bo preko razrešitve ekonomskega položaja dejavnosti zagotovila tudi

zanesljivejšo preskrbo. Oskrba z osnovnimi živili, kot sta moka in kruh je nedvomno izrednega političnega in strateškega pomena, zato ju moramo obravnavati kot stvar posebnega družbenega pomena. V naši delovni organizaciji lahko s ponosom trdimo, da je razreševanje preskrbljenosti vseskozi naša prioriteta naloga, čeprav na račun občutnega

slabšanja ekonomskega položaja.

Ker se zavedamo, da nam sedanjega težkega položaja ne morejo v celoti spremeniti le sistemске rešitve, smo v strokovnih krogih zastavili široko akcijo uvajanja novih proizvodov, ki morajo poleg obstoječih aktivnosti na starih programih prinesiti svoj delež k izboljšanju akumulativne sposobnosti v temeljnih organizacijah.

Iz podatkov, ki so jih žitarji pripravili v okviru Žitne skupnosti Slovenije, je razvidno, da slovenski mlini ustvarijo v povprečju 2,51 din izgube na kilogram zmlete pšenice, od tega 1,85 din na račun razlike med finančnim izplnom ter ceno pšenice na prvem valčku in stroškov meljave, 0,66 din pa za kritje obveznih posojil, združevanja sredstev za infrastrukturo, povečanja vrednosti sicer fizično nesprejemljivih zalog in za vračanje anuitet. Ta izpad dohodka bo prišel v celoti do izraza konec prvega in drugega tromesečja tega leta, ko bo iz bilančnih podatkov

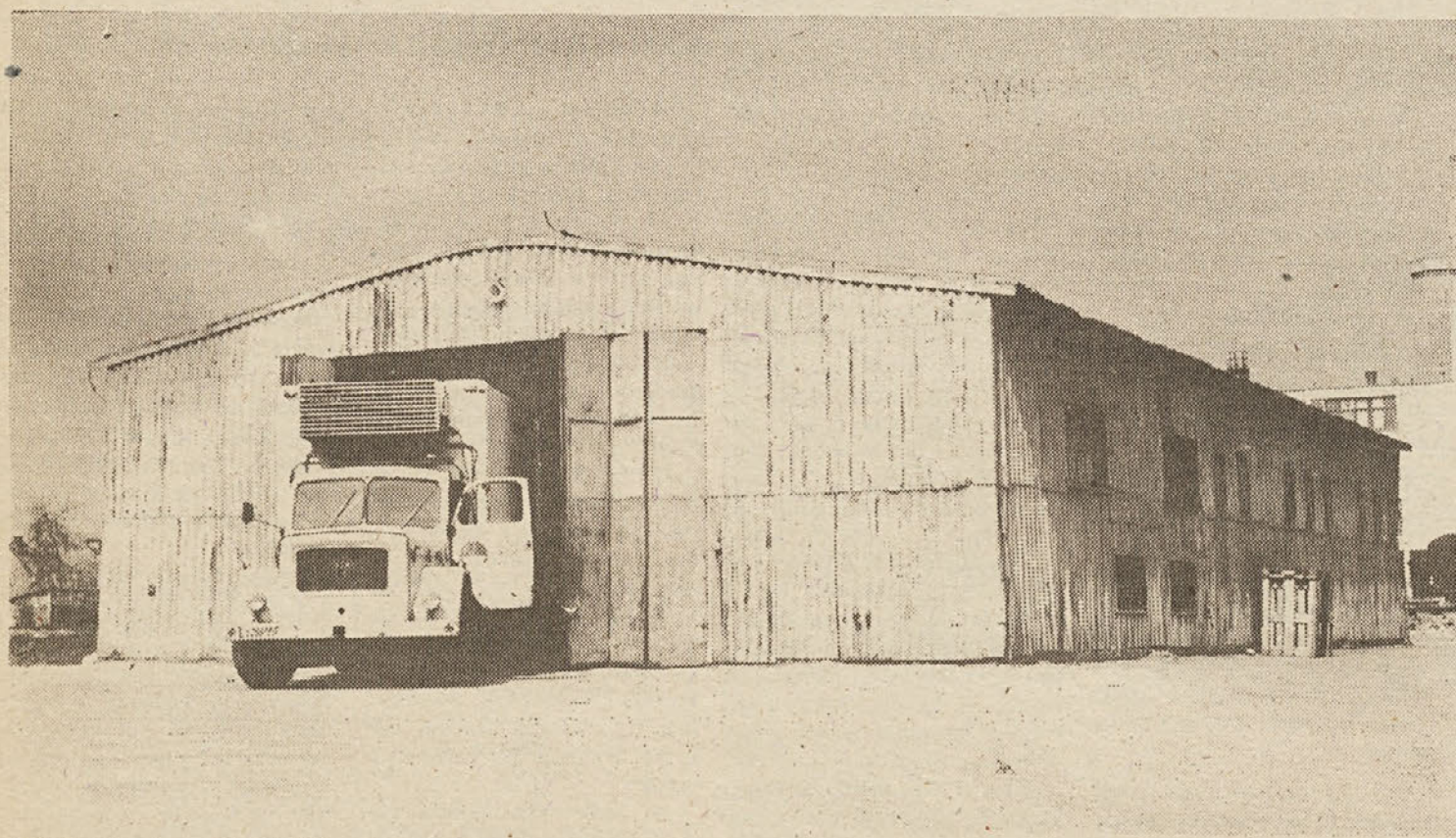
v celoti odstranjen vpliv cen pšenice iz letine 1981 in vpliv sredstev pridobljenih kot nadomestilo izpada dohodka v preteklem ekonomskem letu. Poleg tega na slabšanje ekonomskega položaja v mlinu vpliva tudi povečan nakup moka na račun slabše preskrbljenosti s pšenico (ugotavljamo namreč, da v Sloveniji znaša negativna razlika v ceni 0,65 din na kg).

Podobna je situacija tudi v pekarstvu, kjer po podatkih za devet mesecev preteklega leta pri kilogramu osnovne vrste kruha ustvarjamo povprečno negativno razliko 6,11 din. Upošteva, da imamo v strukturi leta 1982 34 % osnovnih vrst kruhov, je popolnoma jasno, da takšnega izpada ne moreta nadomestiti niti povečana produktivnost, niti manjša poraba energije na enoto proizvoda. V preteklosti smo sicer ta primanjkljaj pokrivali z nekaterimi specialnimi vrstami kruha. Vendar pa so nas osnovna razmerja pripeljala v situacijo, ko tudi to ni več mogoče in ko akumulacija intenzivno pada.

OD TOZDA DO TOZDA

Hladilni kamion pred skladiščem zmrznjenih proizvodov

Ali se začenja nova »ledena doba«?

Predstavljamo vam referat za nabavo in prodajo zmrznjenih proizvodov sestavljene organizacije

»Ob izteku stoletja je v svetu prišlo do revolucije pri vsakodnevni prehrani ljudi. Potrošnja globoko zmrznjenih proizvodov namreč raste hitreje, kot pa smo lahko to še pred kratkim predvidevali. V razvitih deželah vsako leto prodajo za 20 odstotkov več te hrane. Malo manj v Jugoslaviji; toda že samo to, da so zmrzovalne skrinje postale del gospodinjstve opreme, nam pove veliko. Na obzorju je torej »ledena doba«, nam je povedala Kristina ČRETNIK, samostojna referentka za nabavo in prodajo zmrznjenih proizvodov ter nadaljevala: »Danes v naprednem svetu ljudje ne želijo več hrane, ki ima umetne dodatke oziroma je ohranjena s pomočjo raznih kemičnih konzervansov. Napreden človek želi hrano neposredno iz narave. Toda nevednost je v tem, da napreden človek ne živi v naravi. Največji del prebivalstva živi v mestih. Malo ljudi ima svoj vrt, a še manj je tistih, ki gojijo živino ali lovijo ribe skozi vse leto. Živimo v svetu betona, hitrosti, skrbi. Nimamo časa, pa vendar, naprednemu človeku se je ponudila priložnost, da je

zdravo, naravno in raznovrstno hrano skozi vse leto.«

— *Kako dolgo že imamo pri Merxu nabavo in prodajo teh proizvodov? Kakšne proizvode imamo zdaj in koga vse oskrbujejo?*

Kristina ČRETNIK: »To dejavnost pri nas razvijamo že od leta 1960. V začetku smo imeli samo razne vrste sladoleđov, danes pa se je prodaja globoko zmrznjenih proizvodov že močno razmahnila, še posebno v zadnjih letih, saj pokrivamo 700 prodajnih mest oz. Posavje, Zasavje, Zgornjo in Spodnjo Savinjsko dolino, koroško in celjsko regijo. Proizvodi, ki jih prodajamo preko našega referata so: razne vrste sladoleđov (družinski sladoleđ, korneti, lučke, gostinski sladoleđi, smetana, koštanjev pire), močnati izdelki (štruklji, svaljki, pizza, testo za zavitke, listnato testo, cmoki), zmrznjena zelenjava (paprika, grah, korenček, fižol, mešana zelenjava), zmrznjeno sadje, ribe in pripravljene jedi (vampi, polnjena paprika, čufti). Naši dobavitelji za globoko zmrznjene proizvode so Ledo Zagreb,

Kristina Čretnik

Ljubljanske mlekarne, Sombored Sombor, Marketing Ljubljana, Ribopromet Zagreb, Adria Zadar, Sljeme Zagreb.«

— *Kako je organizirano vaše delo, ali imate zadosti velika skladišča še posebno v sezoni?*

Kristina ČRETNIK: »Poleg skladišča temeljne organizacije Prehrana imamo pet hladilnih komor s približno 200 kvadratnimi metri površine, kjer deponi-

ramo vse globoko zmrznjeno blago, pripravljeno za razdelitev po prodajnih mestih. Glede na veliko povečanje prodaje teh proizvodov v zadnjih letih pa to vsekakor ni dovolj za zadostne zaloge, še posebno v sezoni, ki pa pri nas traja od maja do avgusta. Upam, da bo z novim skladiščem rešen tudi ta problem premahnih velikosti. Za distribucijo blaga imamo štiri hladilne tovarnjake, v prodajnih enotah pa posedujemo 600 hladilnih teles, vitrin in konzervatorjev različnih velikosti, katere smo dobili od dobaviteljev glede na ustvarjen promet. Imamo tudi lastno servisno službo, ki odpravlja okvare in redno obnavlja hladilna telesa. To delo je zelo pomembno, ker delno ali slabo vzdrževano hladilno telo lahko napravi v poslovalnici sami velik strošek.«

— *Ali se pri svojem poslu srečujete s kakšnimi težavami?*

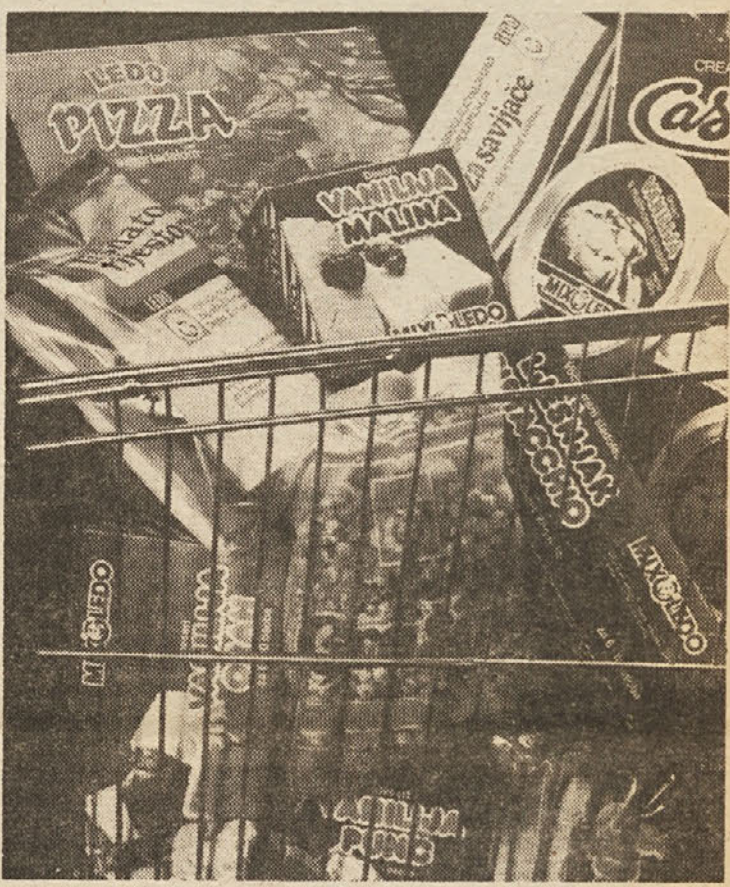
Kristina ČRETNIK: »Prav zaradi premahnih skladišč se v sezoni zgodi, da določenega blaga

nimamo v prodajalnah. Ne moremo si napraviti zaloge blaga za nekaj dni naprej, proizvajalci pa tudi nimajo zadostnih količin iz dveh razlogov. Prvi je povečano povpraševanje, drugi pa pomanjkanje določenih artiklov — margarine — za proizvodnjo globoko zmrznjenih proizvodov. Prav zaradi tega pospešeno raziskujemo tržišče in iščemo nove dobavitelje, da bi v trenutkih pomanjkanja blaga lahko zadovoljili prodajno mrežo.«

— *Ali bomo v letošnji sezoni v hladilnih vitrinah videli kakšne nove proizvode?*

Kristina ČRETNIK: »Že prej sem omenila, da se ta dejavnost izredno hitro razvija, vsako leto

delovnem mestu nabava in prodaja zmrznjenih proizvodov pa sem že osem let, tako da se me je že prijel vzdevek »lučka«. Obseg dela je velik, tudi težave niso majhne, še posebno v sezoni, ko blago razdeljujemo od jutra do večera, pa vendar to delo opravljam z velikim veseljem, ker je izredno zanimivo in dinamično. Želela bi, da bi se ta dejavnost razvijala še naprej, ker ima prihodnost, seveda, če bomo znali rešiti problem skladiščenja in prevoza. Zavedati se moramo, da bo globoko zmrznjeno blago za mlade družine glede na njihovo zaposlenost v prihodnosti nuja. Naj povem samo en primer. Že leta 1978 sem na strokovnem posvetovanju v Beo-

Globoko zmrznjeni proizvodi, ki jih lahko kupite v vseh Merxovih prodajalnah.

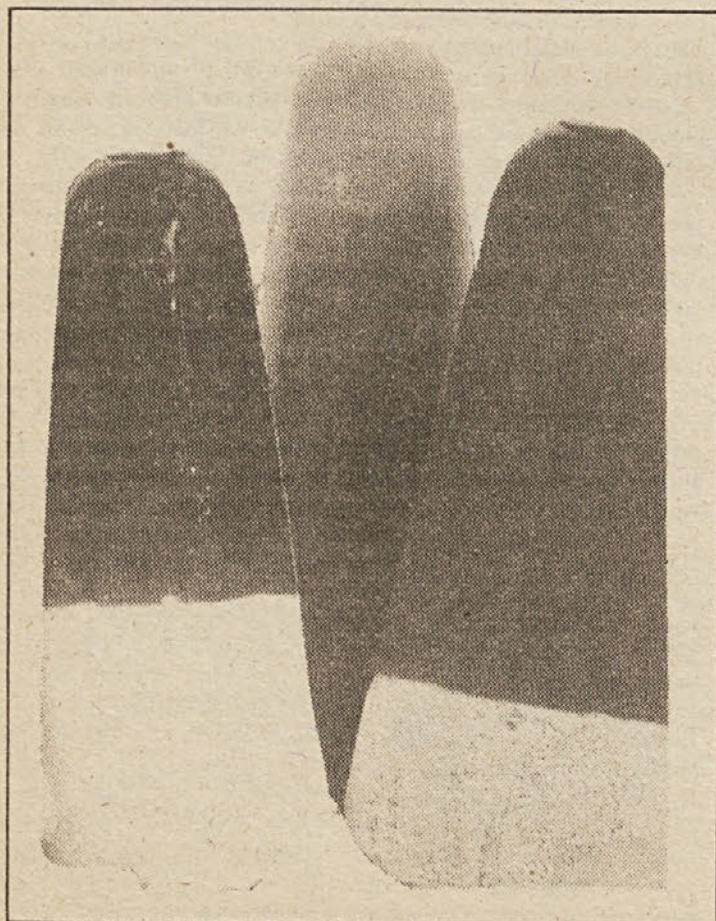
pridejo na tržišče novi proizvodi. Tako bo letos novost sadna lučka, sadni korneti in družinski sladoleđi v PVC embalaži.«

— *Veliko bi še lahko napisali o tem zanimivem delu, pa vendar ne smemo ob tem pozabiti na osebo, ki opravlja to delo. Predstavite se nam, prosim!*

Kristina ČRETNIK: »V Merxu delam že petnajst let, na

gradu videla, kako Američani pripravijo cel obrok iz zmrznjenih proizvodov od predjedi do posladka. Moram pa povedati še to, da se nekateri, tudi pri nas, ne zavedajo pomembnosti razvoja tega referata, ne vidijo njegove perspektive in ga zato tudi ne znajo pravilno vrednotiti. Toda čas bo pokazal svoje.«

Jana Mladenović

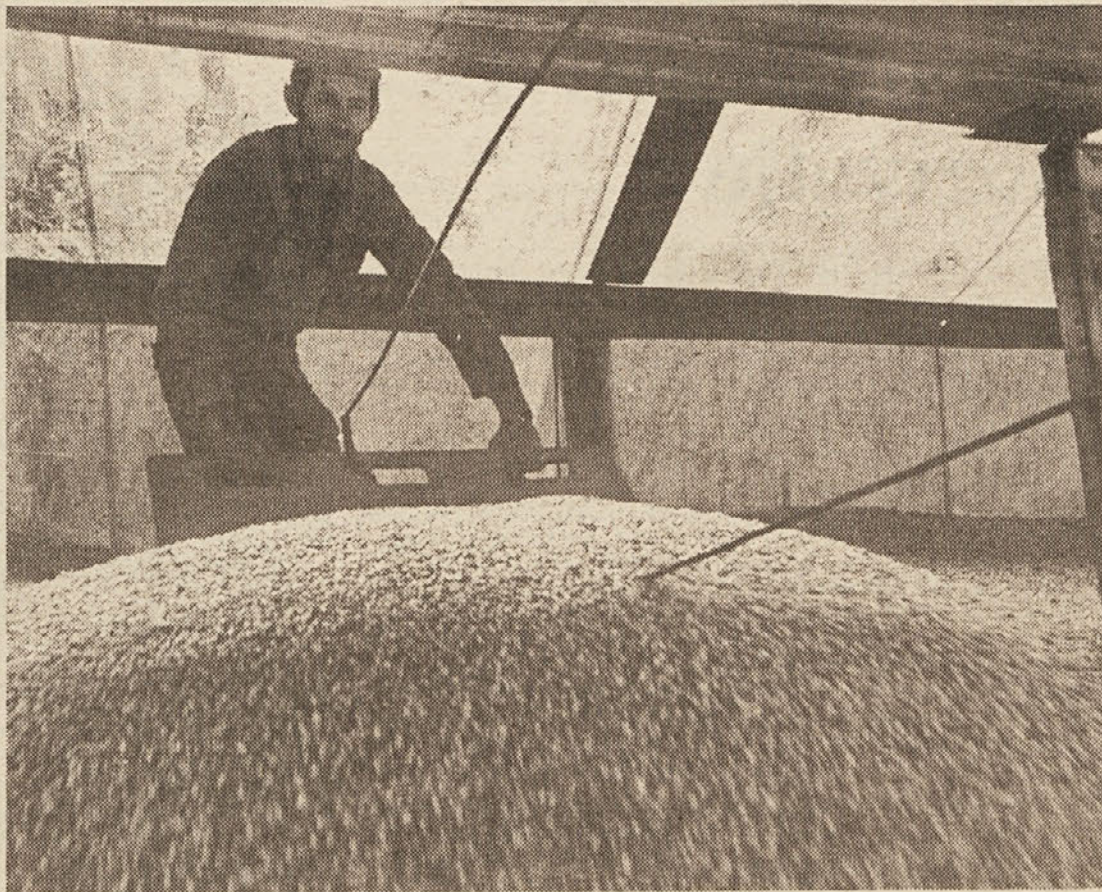

Izbor gotovih jedi je velik, saj obsega 22 vrst različnih okusno pripravljenih jedi.

Nova industrijska pekarna v Celju

V pekarstvu in mlinarstvu je nadpovprečno število invalidsko upokojenih delavcev

Strokovni kolegij je po temeljiti analizi preteklega stanja in oceni za srednjeročno obdobje zavzel stališče, da je potrebno intenzivno in odgovorno pristopiti k dopolnjevanju obstoječih kapacitet in uvajanju novih proizvodnih programov, kajti to je najzanesljivejša pot, da se vsaj v določeni meri izboljša akumulativna sposobnost na eni strani, na drugi strani pa položaj delavca. Danes je namreč popolnoma jasno, da programi, ki zagotavljajo osnovno preskrbo, tega ne zmorejo. Zaradi tega v temeljnih organizacijah v preteklosti niso bili napravljeni temeljiti premiki v smeri novih vlaganj, ki bi bistveno izboljšali produktivnost in delovne pogoje. Kljub temu pa vseskozi ugotavljamo precej intenzivno rast fizično izražene produktivnosti, ki je rezultat boljše organiziranosti, pa tudi večjega osebnega prizadevanja, ki že meji na pretirano izčrpanje, predvsem tistih delavcev, ki delajo v najtežjih pogojih. Na ta pojav nas opozarja tudi podatek, da je v pekarstvu in mlinarstvu nadpovprečno število invalidsko upokojenih delavcev.

V osnovni razvojni opredelitvi tega srednjeročnega obdobja je potrebno dopolniti manjkajoče kapacitete v tozdu pekarnice in slaščičarne Celje, ter polno izkoristiti kapacitete v temeljni organizaciji Rogaška Slatina.

V celjski temeljni organizaciji prostorska in tehnološka neusklojenost povzroča celo vrsto negativnih pojavov, ki se kažejo v visokih stroških prevozov moke in kruha, visokih stroških vrečevanja, nakladanja in razkladanja in v slabem strukturnem razmerju med pekarsko in slaščičarsko proizvodnjo. Zaradi teh problemov je potreba po gradnji nove industrijske pekarnice v Celju več kot evidentna. Izgradnja je v vseh dokumentih

DO in SOZD predvidena za leto 1984 kot prioriteta naloga. Priprave pa že od polovice preteklega leta nenehno potekajo.

Rok za gradnjo industrijske pekarnice v Celju se komajda še vključuje v čas zamenjave opreme v posameznih obratih. To pa ne pomeni samo pocenitev predvidene naložbe, temveč tudi možnost za celovito programsko preusmeritev vseh pekarskih zmogljivosti. S sprostitvijo pekarnice Gaberje in Velenje II (stara pekarna), se bodo odprle prostorske možnosti, potrebne za posodobitev in povečanje proizvodnje keksov, pekovskega peciva in slaščic (ob uvedbi že sko-

raj dokončno pripravljenih novih programov). S takšnimi prerazdelitvami bomo dosegli bistven premik v strukturi proizvodnje, kar se bo odražalo v boljši založenosti trga, kot tudi v dohodku.

Z izgradnjo ind. pekarnice v Celju bomo peko kruha uskladili po potrošniških področjih in že s tem prispevali pomembne premike pri ustvarjanju dohodka. Predvideni prihranki, bazirani na cenah iz 8. meseca preteklega leta, bodo znašali okoli 12 milijonov din.

Ob tem pa ne smemo zanemariti tudi izboljšanja delovnih pogojev pekarnice in delavcev, ki delajo pri transportu moke.

Do izgradnje pa nameravamo v tem TOZD uvesti tudi nekatere nove izdelke, ki bodo z minimalnimi vlaganji pomenili poprestritev ponudbe in prispevek k večji akumulativnosti.

Tudi za intenzivnejše koriščenje kapacitet v industrijski pekarni v Rogaški Slatini že imamo predviden program, o katerem bo v kratkem pripravljena strokovna analiza.

Vsi predvideni programi se razvijajo v lastni razvojni službi, ki je sicer številčno slabo zasledena, pa kljub temu s strokovnimi službami v temeljnih organizacijah daje dobre rezultate.

Predvsem smo šibki v celotnem tržnem pristopu uvajanja novih proizvodov, kljub temu, da deluje v okviru sestavljene organizacije marketing sektor, in kar je še posebno pomembno, trgovska organizacija z dobro razvijeno maloprodajno mrežo. Da bomo premostili tudi te probleme, nameravamo v kratkem zašesti prosta dela in naloge vodstva komercialne službe. S tem nameravamo doseči učinkovito koordinacijo z marketing sektorjem ter boljši pregled nad tržnim dogajanjem.

V strokovnih službah smatramo, da je potrebno vse predvidene programe dobro strokovno obdelati, ter jim kot takim dati široko podporo v vseh delovnih sredinah. Le tako bomo namreč zmogli vplivati na ustvarjanje dohodka in preko tega na drugačno razporejanje čistega dohodka.

Delež nočnega dela v pekarnah je 38,9%

Za doseganje resolucijskih določil bi morali v Mlinsko predelovalni industriji osebne dohodke celo zniževati

Resolucija o politiki družbeno-gospodarskega razvoja SRS prinaša nekatera določila, ki jih bo v okviru splošnega odnosa do naše dejavnosti nemogoče dosežati. Pri tem gre predvsem za nekatera temeljna vprašanja o povečanju izvoza, o rasti družbenega proizvoda za 1,5%, o rasti sredstev za osebne dohodke, ki bodo v globalu zaostajali za dohodkom za 40% itd. Opisana situacija neprimernih cenovnih razmerij, ki povzročajo bistveno hitrejšo rast vseh stroškov, kot pa rast celotnega prihodka nam namreč onemogoča tudi izpolnjevanje resolucijske zahteve o povečanju deleža sredstev za razširitev materialne osnove dela in rezerve za 3 odstotke točke v delitvi čistega dohodka.

Za doseganje resolucijskih določil, ki neposredno opredeljujejo OD in določilo, ki to neposredno ureja preko rasti sredstev

za akumulacijo, bi namreč morali v naši dejavnosti glede na predvidene perspektive osebne dohodke celo zniževati.

To pa je popolnoma nesprejemljivo ob dejstvu, da po zadnjih znanih podatkih bistveno zaostajamo za povprečjem gospodarstva v SR Sloveniji, pa tudi za povprečjem dejavnosti. Tako na primer v TOZD Pekarne in slaščičarne Celje dosežemo le 91,4% republiškega povprečja gospodarstva, v TOZD Rogaška Slatina 88,3% republiškega povprečja in v TOZD Mlin 85,9% rep. povprečja. Posebno je ta podatek zaskrbljujoč, če upoštevamo, da v pekarstvu in mlinarstvu zaradi uveljavljenega načina preskrbe daleč presežemo republiško povprečje glede nočnega in nadurnega dela (delež nočnega dela v pekarnah znaša 38,9% glede na efektivno opravljene ure).

RAŠA BRKLJAČIČ

novi predsednik poslovnega odbora sestavljene organizacije

Raša Brkljačič, rojen 25. julija 1948 v Celju, je zaposlen v delovni organizaciji Kmetijska zadruga Laško že od leta 1978, kjer opravlja naloge pospeševalca programerja kooperacijske proizvodnje.

Pred tem je združeval delo v skupščini občine Laško in sicer v upravnih organih. V članstvo zveze komunistov je bil sprejet leta 1968 in se takoj aktivno vključil v delo družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Tako je pred prihodom v Kmetijsko zadrugo Laško opravljal pomembne naloge

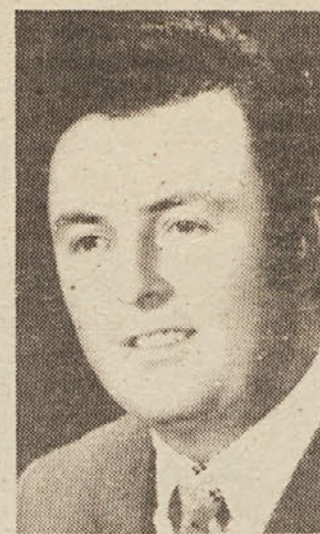
od predsednika sindikata upravnih organov, predsednika zbora uporabnikov občinske zdravstvene skupnosti do člana izvršnega odbora medobčinske zdravstvene skupnosti in delegata v republiko.

Tudi v Kmetijski zadrugi se je izredno hitro vživel v svoje delo, pričel sodelovati v razpravah in tako prispeval svoj delež k razvoju. V tem štiri-letnem obdobju je prejel številne delovne naloge: sekretar osnovne organizacije predsednik komiteja za splošni ljudski odpor itd. Tudi izven delovne organizacije se še naprej aktivno vključuje v družbenopolitično delo. Naj naštejemo samo nekaj od pomembnejših nalog: član predsedstva OK ZKS Laško, predsednik uličnega odbora Debno ter član raznovrstnih komisij pri skupščini občine Laško.

Kot novi predsednik poslovnega odbora sestavljene organizacije se bo zavzemal za to, da bodo usmeritev poslovnega odbora, to je podpiranje dolgoročnih razvojnih ciljev sestavljene organizacije ter razvijanje družbeno priznanih prioritarnih dejavnosti, sprejele vse članice.

VALENTIN VIDMAR

novi predsednik delavskega sveta sestavljene organizacije

Valentin Vidmar, rojen 1. januarja 1941 v Celju, se je leta 1953 zaposlil pri delovni organizaciji Veležitar, kjer je delal vse do leta 1958, ko se je ta delovna organizacija priključila Merxu. Od začetka pa do danes opravlja dela in naloge poklicnega voznika motornih vozil.

V članstvo zveze komunistov je bil sprejet septembra 1959. leta. Vsa leta se je idejnopolično usposabljal in tako končal mladinsko politično šolo, občinsko politično šolo, šolo za samoupravljalce, za mlade predavatelje ter seminar za delegate.

Svoje delo in naloge opravlja dosledno kljub temu, da se aktivno vključuje v delo družbenopolitičnih organiza-

cij in samoupravnih organov. Izredno veliko je naredil na področju dela za boljše medsebojne odnose in povezovanje med temeljnimi organizacijami in delovno organizacijo. Tako je poleg svojega dela opravljal naloge sekretarja osnovne organizacije, predsednika koordinacijskega odbora v temeljni organizaciji, načelnika narodne zaščite, vodje političnega aktiva v tozdu, predsednika delavskega sveta delovne organizacije, sekretarja aktiva Zveze komunistov pri odboru ZRVS, člana sveta krajevne skupnosti in še bi lahko naštevali.

To je človek, s katerim pogovor hitro steče, z njim se da prijetno pokramljati, kljub temu, da je njegov videz trden in odločen. Kjerkoli je vključen, posega v razprave in tako prispeva svoj delež k urejanju raznih problemov, ki so družbeno gospodarskega pomena za temeljno organizacijo, delovno organizacijo in sozd.

Za njegove človeške in življenjske vrline, ki se odražajo v gibanju, kjer dela in živi, je prejel že veliko odlikovanj in priznanj. Med njimi tudi bronasto plaketo ZRVS in SFRJ, priznanje samoupravljalcu, priznanje teritorialne obrambe Celje in Slovenije, medaljo za vojaške zasluge od predsedstva SFRJ.

Olga Kramp

Ali se med seboj dovolj poznamo?

Anketa po telefonu o tem, kdo so predsedniki odborov samoupravne delavske kontrole

Sindikati ponovno oživljajo družbeno akcijo za uveljavitev samoupravne delavske kontrole. Zakaj? Odgovor na to nam dajejo sedanje težke razmere v gospodarstvu. Podatki o številnih kršitvah samoupravnih pravic, o povečanju gospodarskega kriminala, o prilaščanju družbenega premoženja nas pač opozarjajo na to, da ne gre jemati pravic delavcem. Kljub razmeroma dolgemu obdobju delovanja samoupravne delavske kontrole pa ji lahko pripišemo le malo zaslug za to, da bi bila resnično podaljšana roka delavcev pri nadzoru vanju avtentičnih interesov, če se izrazim v političnem jeziku.

Danes nam torej ne more in ne sme biti vseeno, ali uresničujemo samoupravno delavsko kontrolo ali ne. Toda ali se med sabo dovolj poznamo, v svoji delovni sredini? Ali poznamo predsednika odbora samoupravne delavske kontrole? Ali vemo, na koga se lahko obrnemo, če ugotovimo nepravilnosti pri spoštovanju samoupravnih splošnih aktov, družbenih dogovorov itd? Na to vprašanje smo hoteli dobiti odgovor v anketi po telefonu, kdo so predsedniki samoupravnih delavskih kontrol?

Najprej smo poklicali Kmetijsko zadrugo Laško in povprašali o tem tovarišico v telefonski centrali: »Joj, tovarišica, ne vem,

kateri je pri nas, sekretarke danes ni, počakajte, vas bom prevezala kar k tovarišu direktorju.« Ta nam je povedal, da je to Jože Vodišek.

Poklicali smo tajnika samoupravnih organov v delovni organizaciji Teko in takoj smo izvedeli, da je predsednik odbora za samoupravno delavsko kontrolo Ana Kunej: »Lani smo se sestali štirikrat in obravnavali program dela odbora za SDK, pregledali vse knjige pripomb in pritožb, obravnavali zapisnik Službe družbenega knjigovodstva, periodične obračune. Pri svojem delu do zdaj nismo imeli večjih težav, mogoče tudi zato, ker še premalo poznamo bistvo dela tega odbora.«

Naslednja delovna organizacija je bila Mlinsko predelovalna industrija. Tovarišica v centrali je na vprašanje odgovorila: »Joj, ne vem, vas bom vezala naprej.« Tudi tukaj niso vedeli, kdo je in so nas prevezali naprej na tajnika samoupravnih organov: »Moram pogledati, ker so bile nekatere spremembe, vas bom poklical nazaj.« Kasneje smo izvedeli, da je to Alenka Novak.

Verjetno bi bilo podobno tudi v ostalih delovnih organizacijah, zato smo končali z našo anketo. Mislim, da komentar ni potreben.

Jana Mladenović

PREDSTAVLJAMO VAM

Kope — popolno in enkratno doživetje

Gorsko turistični center sozda Merx

Kope ležijo na skrajnem zahodnem in najvišjem delu Pohorja (1542 m). Dostopne so po lepi cesti iz Slovenj Gradca. Posebno doživetje so pozimi, ko se grebeni spremenijo v izredna smučišča. Sneg leži na njih vse od decembra do aprila. To je pravi raj za vse vrste smučarjev. V dveh domovih, Partizanskem in Grmovškovem je 132 ležišč, samopostrežna restavracija s 150 sedeži. Poleg tega je več bifejev ob žičnicah, več pokritih žarov in počivališč, ogrevan odprt bazen, sedem vlečnic z zmogljivostjo 5900 smučarjev na uro, več kot 50 hektarov travnatih smučišč, primernih za začetnike in tekmovalce, 20 kilometrov smučarskih sprehajalnih stez ter del osvetljenih smučišč za nočno smuko.

Kope pa niso zanimive samo pozimi, ampak tudi poleti, ko lepi smrekovi gozdovi, med katerimi leže trdne pohorske kmetije, segajo prav do vrha, ko preidejo v cvetoče alpske senožeti. To je edinstven park, poln lepote, čudovitih razgledov in miru. Za tiste, ki ljubijo sprehode v senci smrek in radi nabirajo gozdne sadeže in gobe, je to pravi kraj. Imajo vse pogoje za rekreacijo, igrišča za namizni tenis, balinanje, tenis, odbojko, košarko, roketo.

To je samo kratka predstavitev tega gorsko turističnega centra, kako pa ga ocenjujejo gostje, delavci, ki delajo v tem centru, pa boste lahko razbrali iz reportaže ob mojem enodnevnem bivanju v Grmovškovem domu.

Zakaj sem se odločila ravno na Grmovškov in ne Partizanski dom? Iz preprostega razloga, ker je bilo tukaj največ obiskovalcev. Delali sta dve vlečnici, Pungart in Sedlo, vse druge pa so bile zaradi pomanjkanja snega zaprte, razen Male Kope.

Upravnica doma Terezija Savc je povedala, da imajo 57 gostov iz Poreča in Zagreba. Penzion je od 500 do 560 dinarjev glede na število postelj. Meni, da imajo prenizke cene storitev, da bi jih morali v zimski sezoni dvigniti, izven sezone pa znižati. Za vse vrste pijače in jedi imajo še vedno stare cene, čeprav je prišlo medtem do podražitev. Tako je na primer steklenica piva v Grmovškovem domu 30 dinarjev, v dolini v Slovenj Gradcu pa 32 dinarjev. V domu je zaposlenih deset delavcev, ki delajo od jutra do večera. Zelo so obremenjeni, pa kljub temu vedno dobro razpoloženi in vljudni z gosti. In kakšne so njene želje za v prihodnje? Zgraditev samopostrežne trgovine za prehrano ter nabava opreme za boljše večerno razpoloženje gostov.

»Oba domova sta zsedena do sredine marca«, nam je povedala Darja Kandorfer, referentka prodaje gostinsko turističnih storitev pri sestavljeni organizaciji. »Takega obiska, kot je letos, še ni bilo. To pa zaradi tega, ker naši ljudje hodijo manj v tujino in ker drugje po Sloveniji ni bilo snega. Kljub zadovoljstvu gostov pa moramo do prihodnje sezone odpraviti še nekaj pomanjkljivosti. Potrebno bo obnoviti vseh sedem vlečnic, zgraditi novo vzporedno na Pungartu, da bo čakanja manj, povečati nočitvene zmogljivosti in gostinske prostore, urediti avtobusne prevoze, dobiti prizadevne sposobne kadre, jih bolje plačati in urediti prostore za večerne zabave gostov.«

In s kakšnimi težavami se srečuje Jure Suler, vodja vlečnic: »Premalo je teptalcev za sneg. Zdaj imamo samo enega, ker je drugi že od začetka sezone pokvarjen. Naj navedem samo primer. Na Krvavcu imajo za 80 hektarov smučišč sedem teptalcev, pri nas pa za 50 hektarov samo dva. Zaradi slabe kvalitete naših rezervnih delov imamo okvare na vlečnicah. Naši žičničarji delajo v zelo slabih delovnih razmerah. Na žičničarstvo bi morali gledati drugače. To je kot proizvodnja v tovarni, žičnice pa

so kot stroji. Res je, da nimamo dovolj usposobljenih ljudi, da si jih veliko v sezoni sposodimo. Gostje nas velikokrat obtožujejo, če katera izmed vlečnic ne dela. Moram povedati, da so za izpad velikokrat krivi sami, saj se ne držijo navodil in predpisov, ki jih opozarjajo na red in disciplino na smučišču. Ob sobotah in nedeljah imamo skupino ljudi, ki skrbi za red na smučišču. Tako imamo dvaindvajset redarjev in osemindvajset reševalcev. Čez teden pa to opravljajo kar žičničarji sami. Na koncu bi rad postavil vprašanje vodilnim delavcem v Merxu: delavci na Kopal nismo seznanjeni s konceptom razvoja za prihodnje leto. Ne zanima me toliko, kaj se bo naredilo pri graditvi Kope, kot pa kako se bomo organizirali. Ali bomo temeljna organizacija ali samo enota?»

O tem, kako se počutijo, kako so zadovoljni z gostinskimi storitvami, z redom na smučiščih, so nam povedali:

Franko Baldaš iz Poreča: »Sem voditelj smučanja. V skupini imam šestinšestdeset smučarjev, nekaj začetnikov, otrok, nekaj starejših in nekaj rekreativcev. Med Plavo laguno iz Poreča in Grmovškovim domom je že dolgoletna pogodba. To, da vsako leto prihajamo k vam, pomeni, da smo z vsem izredno zadovoljni. Poleg tega plačamo samo 50 odstotkov penziona sami, ostalo plača sindikat.«

Mirjana Horvat iz Zagreba: »Prek Kompassa smo se prijavile štiri družine. Letos smo prvič pri vas. Prejšnja leta smo smučali v tujini. Zelo smo zadovoljni z vsem, še posebno dobra je hrana, cene idealne. Danes smo zadnji dan. Zanima me, ali bi lahko že danes rezervirali za prihodnje leto. Res je bilo čudovito.«

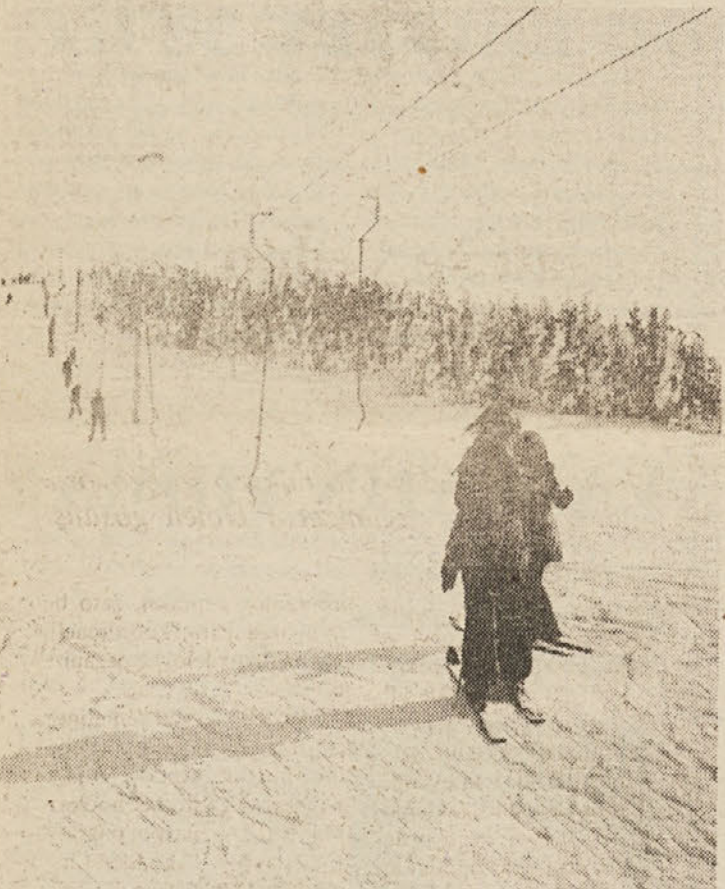
Justina Blaznik iz Radelj: »Vsako leto se pridem smučat na Kope, vendar takrat, ko so že mimo počitnice. Izredno sem zadovoljna. Vrste čakajočih pred vlečnico sploh niso dolge. Teren je odličan, še posebno za majhne otroke. Poglejte, kako lepe terene imamo, pa še vedno toliko naših ljudi odhaja na smučanje v tujino. Ne morem verjeti.«

Kljub temu, da se delavci, ki delajo v tem zimsko rekreativnem središču, srečujejo s problemi pri delu, pa so gostje izredno zadovoljni in tega ne občutijo. To pa je tudi najpomembnejše. Zato gre izredna pohvala celotnemu kolektivu z željo, da bi tudi v prihodnje bili sposobni premagovati težave in nuditi gostu kar najboljšje pogoje za bivanje pri njih.

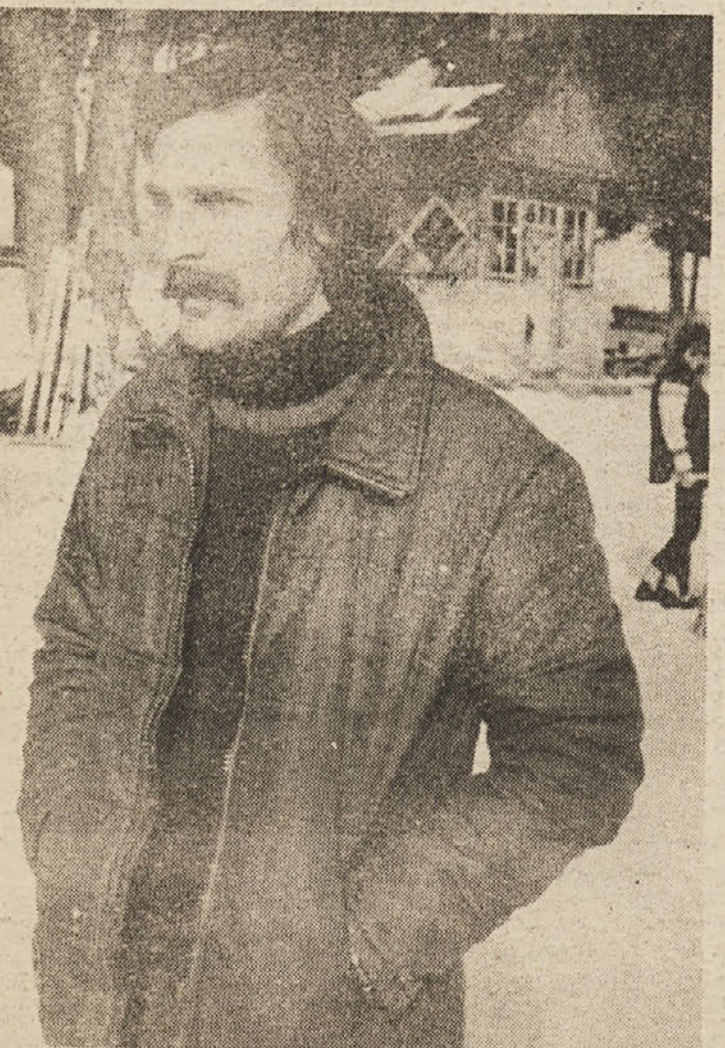
Jana Mladenović Mala smučarka iz Poreča, Darja Gulin

Zmeraj polno zaseden Grmovškov dom

Vlečnica Pungart poleg Grmovškovega doma

Jure Suler, vodja vlečnic

Justina Blaznik

Voditelj Franko Baldaš s svojimi učenci

SAMOUUPRAVLJANJE

Nove naloge pred komunisti

Zmanjševanje stroškov administracije

Posvet sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov delovne organizacije Potrošnik je na osnovi ocene samoupravnih, ekonomskih in političnih razmer v sozdu izločil probleme, s katerimi se srečujejo in jih bo potrebno v najkrajšem času odpraviti.

V sklepih so določili prednostne naloge za leto 1983. Najprej morajo izpeljati akcijo za prenos plačilnega prometa prek interne banke, kajti velikih obveznosti iz kreditov — predvidevajo, da bo to 11 milijard — ne bodo mogli sami reševati.

Naslednja naloga, ki jih čaka, je rešitev problema blagovnih tokov. Komunisti so kritično ocenili založenost Blagovnega centra z določenimi artikli in to s takšnimi, ki jih druge konkurenčne delovne organizacije oziroma sozdi v Sloveniji imajo.

Zavzeli so se tudi za zmanjšanje administrativnih stroškov tako v temeljnih organizacijah in delovni organizaciji kot tudi v sozdu. Poudarili so tudi vprašanje ali bo znotraj sestavljene organizacije še kakšna samoupravna preobrazba, ali je ta oblika organiziranosti dokončna. Na koncu so govorili še o discipliniranosti, enotnosti in delovnih nalogah komunistov, o po-

slovanju, stroških za avtomatsko obdelavo podatkov, o evidentiranju novih članov, o statutarnih spremembah, o delu samoupravne delavske kontrole itd. Dogovorili so se tudi, da je kandidat za novega predsednika akcijske konference Jože Leskovec, kandidat za namestnika pa Marjan Plankl.

J. M

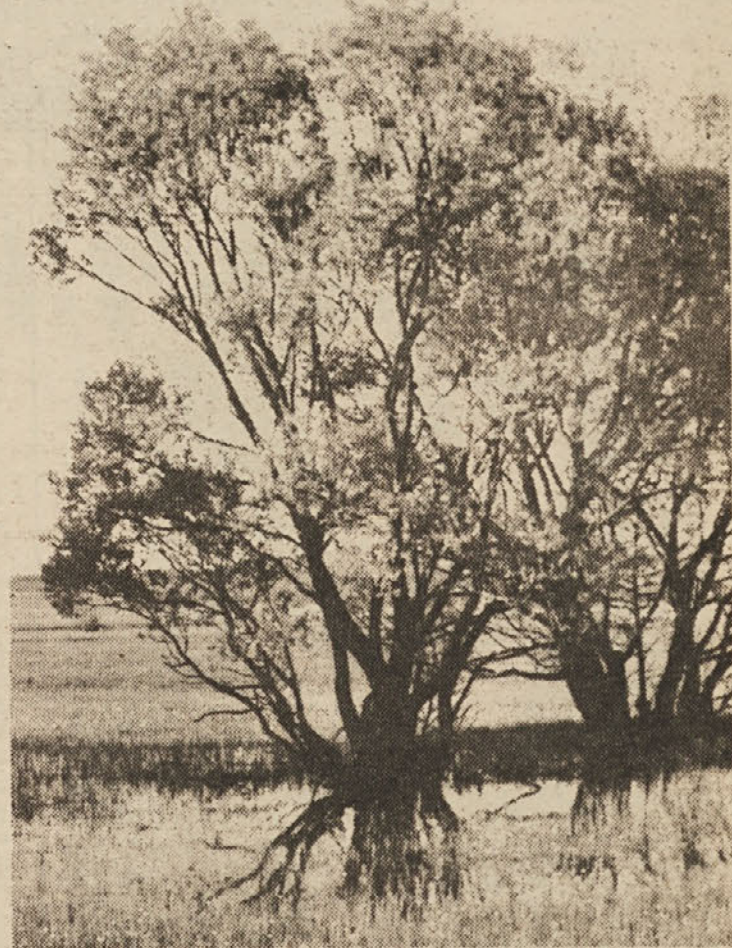
Nekaj misli, izrečenih na posvetu:

1. Vsak komunist naj se najprej izkaže pri delu, da bo vzor vsem delavcem.

2. Vsakemu komunistu moramo konkretno naložiti posamezno nalogo in potem od njega zahtevati poročilo.

3. Določene aktivnosti so šle mimo zveze komunistov (povišanje osebnih dohodkov), čeprav smo nosilci vseh aktivnosti.

4. Poslovodje se premalo zavedajo, da je v zalogah še ogromno denarja.

Delegati še vedno ne zastopajo stališč baze

Druženopolitični delavci so odkrito spregovorili o razmerah v delovni organizaciji Hoteli gostinstvo Celje

Ugotovili so, da naloge, določene na akcijski konferenci v septembru, niso bile v celoti opravljene. Tako niso uskladjali rasti in gibanja osebnih dohodkov z doseženim dohodkom oziroma resolucijskimi zahtevami. Prav tako niso uresničili sklepa, ki je zavezoval vse odgovorne delavce, organe upravljanja in druženopolitične organizacije, da bi do 30. oktobra 1982 obravnavali in sprejeli program in način solidarnega pokrivanja temeljne organizacije gostinstva in turizma Celje.

Sklepi niso bili uresničeni tudi zaradi premajhne aktivnosti in odgovornosti članov zveze komunistov, kajti le-ti bi morali reševati probleme takoj, ko so se pojavili.

Kritično so obravnavali tudi delo sindikata v preteklem obdobju, kjer se vseskozi pojavlja problem udeležbe na sestankih, predvsem predstavnikov iz Radelj ob Dravi, in s tem tudi sklepčnost oziroma nesklepčnost konference. Posledica takšnega odnosa je neizpolnjevanje sklepov in slabo delo osnovnih organizacij.

Še vedno niso organizirali mladinske organizacije na ravni delovne organizacije, zato v temeljnih organizacijah ne delajo in so zapisane le na papirju.

Nekaj več dejavnosti je bilo na področju samoupravljanja. Delavski sveti so se redno sestajali, sprejemali pomembne poslovne odločitve, čeprav so bili delegati še vedno premalo dejavni in niso vedno zastopali stališč baze.

Stabilizacijska prizadevanja so potekala prek odborov za dobro gospodarjenje v temeljnih organizacijah. Komunisti in sindikalni delavci so se premalo vključevali v izvajanje sprejetih

programov v praksi, zato bodo takoj organizirali koordinacijsko telo na ravni delovne organizacije.

Ugotovili so, da temeljne organizacije poslušajo pod neenakimi pogoji gospodarjenja, kar se predvsem kaže v dohodkovnih odnosih in neenakem nagrajevanju delavcev. Tako temeljna organizacija v Celju že dve leti zapored ni mogla formirati stanovanjskega sklada, v letu 1983 pa bo tudi vprašljiva delitev regresa oziroma oblikovanje sklada skupne porabe.

Pokazale so se tozдовske težnje, kar je povzročilo velike težave pri sprejemanju odločitev na ravni delovne organizacije. Posledica tozдовskega zapiranja je bilo tudi širjenje administrativnega kadra v temeljnih organizacijah in slabitev delovne skupnosti delovne organizacije.

In ne nazadnje, so na koordinacijski seji tudi ugotovili, da je vzrok za slabo druženopolitično delo v tej delovni organizaciji v slabem kadrovanju za opravljanje pomembnih funkcij in deloma tudi v veliki teritorialni odmaknjenosti temeljnih organizacij.

Menimo, da bi morali tako kritično in odkrito spregovoriti še v marsikateri naši delovni organizaciji, kajti le takšno druženopolitično delo nas lahko v današnjih težkih gospodarskih razmerah pripelje do tega, da bomo sposobni vsako težavo hitro in učinkovito rešiti ter s tem krepiti naš samoupravni druženopolitični sistem. Uspeh pa bo zagotovljen le ob dobrem sodelovanju druženopolitičnih organizacij in odgovornih delavcev, ki pa včasih kar preradi pozabijo oziroma ne najdejo časa za sodelovanje.

JM

Razmislimo!

»Delamo, ustvarjamo, odločamo« naj ne bo samo parola ali formalnost

V zadnjem času lahko v različnih gradivih prebiramo, da moramo po določenem vrstnem redu, od vodstva do proizvodnega delavca, očistiti slabosti preteklih let. Prav je, da odgovornost postavimo na trdna tla.

V časopisih zasledimo, kako se danes širi gospodarski kriminal. Prav je, da ne zamolčimo napak, da smo obveščeni. Ob takih primerih navadno razmišljamo o tem, kaj so počeli v družbenem

vedno srečujemo z nezanimanjem (ne samo delegatov!).

Poglejmo vzroke. Ali so gradiva pripravljena enostransko, brez možnosti sodelovanja? Ali so besedila v predlogih in pobudah zaključena? Ali ob pobudi primanjkuje večstranski komentar, ki omogoča razmišljanje o pristopu k rešitvi problema, ali pa je pripravljenih predlogov in pobud toliko, da o njih ni mogoče koncentrirano ra-

nadzorstvu in kje so bili delegati, ali so samo stroj za dvigovanje rok? Danes nam delegatski sistem omogoča najširšo možnost za sodelovanje, zato je prav, da razmišljamo še v drugo smer. Ali smo dajali dovolj podpore delegatom, ali smo dovolj zavestno sodelovali pri oblikovanju predlogov, ali smo dajali pobude, predloge? Ni dovolj samo čakati, kajti ko pridejo ukrepi, smo voljni samo negodovati, pač glede na svoj način prizadetosti. Samo izvoliti delegata, potem pa ga prepustiti samemu sebi, je resnično gola formalnost. Ne želimo formalnosti, želimo ustvarjati in odločati. Delegatova odgovornost je velika. Zaupana mu vloga zahteva njegovo polno odgovornost do vseh delavcev. Zapomnimo si! Delegacije niso oblikovane le zaradi nekkih potreb, organov občine, temveč predvsem zato, da delovni ljudje in občani po njih izražajo svoje potrebe in interese ter s tem pripomorejo k njihovem reševanju. Dolžnost delegacije je predvsem v tem, da spozna interese in potrebe delovnih ljudi svoje skupnosti, druženopolitičnih organizacij in daje v občinski skupščini pobude in naloge za reševanje tistih, ki so pereči, oziroma niso pravilno rešeni. Ob takšni vlogi delegacij se še

zmišljati, razen na način »nekaj imajo za bregom«? Srečujemo se tudi z gradivi ali s poročili, ki so pripravljena le za visokoškolski kader, kot da smo država samih ekonomistov.

V takih primerih verjetno težko sledimo razpravam in sodelujemo v njih. Navadno prižgemo »rdečo luč« in osnutka ali predloga ne sprejmemo. Ko preteče nekaj vroče krvi, poiščemo nove inačice, ki pa po drugačni obliki »najdejo« svojo prvotno vsebino. Iz vsega tega verjetno izvira to nezanimanje in pasivnost.

Prav je, da oživimo odgovornost, da vodstvenim in vodilnim strukturam zaupamo, saj smo jih izvolili. Prav pa je tudi, da se odkrito pomenimo o slabostih, a ne tako, kot si mnogi zamišljajo: eni s »sekanjem glav«, drugi z maščevalnostjo, tretji pa tako, da si manejo roke.

Primerov je očitno dovolj, tudi ta ocena je dovolj kritična. Morda ne v celoti dorečena, vendar dopušča tudi komentarje. Izkoristimo prednost delegatskega sistema, tako da se v naši družbi in življenju ne bo več pojavljalo toliko nepravilnosti, ki so nas v mnogočem pripeljale do današnjega stanja.

bm

Naj nas res nihče ne preseneti

Imeli smo v razpravi osnutek pravilnika o določanju tajnih podatkov ljudske obrambe, poslovnih tajnosti in o načinu njihovega zavarovanja v delovni skupnosti skupnih služb sozda.

Ze vrsto let je znano, da je gospodarska špijonaža dosegla, če že ne preseгла do nedavna še tako vrhunsko organizirano vojaško špijonažo. Načini in sredstva obeh vrstih vohunjenja so dosegli največje tehnološke sposobnosti sedanjega časa, za vohunjenje danes v nekaterih državah in sistemih ni vprašanje ne denar in ne ljudje. Čeprav živimo v času, ko nad nami vsak trenutek bdi vsaj en izredno močan teleobjektiv snemalne tehnike v satelitih, ki so že tako usposobljeni, da na kateremkoli koncu zemlje zabeležijo celo predmet velikosti cigaretna škatle, je kljub vsemu ostal človek tiši, ki zbira najpotrebnejše podatke. Ti pa se v glavnem nanašajo na organiziranost, moč in pomen organizacije, države.

Naš sozd sodi med organizacije posebnega družbenega pomena. Razvoj sozda, načrtovanje njegove dejavnosti, razširitev in njegova dejanska gospodarska moč pa so tako zanimivi ne samo za tujca, temveč tudi za prenekaterega poslovneža, ki načrtuje ali želi graditi svoj razvoj na tujih ramenih. Oskrba in prehrana ljudi, zmogljivost skladišč in skladiščenje hrane, pridelovanje in pridelava hrane — to so osnova zanimanja vsega in vseh, ki niso naklonjeni miru in sožitju narodov sveta.

Zatorej bodoči pravilnik določa vrste in stopnje tajnosti za ljudsko obrambo pomembnih podatkov in poslovne tajnosti z delovnega področja delovnih skupnosti skupnih služb našega sozda, ukrepe za njih zavarovanje ter pogoje, pod katerimi se ti podatki lahko posredujejo orga-

nom ali osebam izven delovnih skupnosti skupnih služb sozda. Podatki v smislu tega pravilnika, ki jih je treba varovati kot državno, vojaško ali uradno tajnost, so listine in njihova vsebina, vojna in druga materialna sredstva, objekti, ukrepi in druge aktivnosti, ki bi utegnile škodovati varnosti države, ljudski obrambi in oboroženim silam, seveda, če bi bili odkriti.

Za kršitev dolžnosti varovanja in zaščite tajnosti podatkov v delovni skupnosti skupnih služb sozda odgovarja vsak delavec kazensko, če kršitev dolžnosti varovanja in zaščite tajnosti podatkov predstavlja kaznivo dejanje po določbah kazenskega zakonika. Četudi kršitev varovanja in zaščite tajnosti ne predstavlja kaznivega dejanja, delavec lahko odgovarja za hujsko kršitev delovnih dolžnosti v primeru, če ne obvesti KPO ali druge pooblaščen osebe ali upravitelja obrambnega načrta o odkrivanju tajnih podatkov; če ne varuje in ne ščiti podatkov, katerih tajnost je določena s predpisom ali bodočim pravilnikom in če ne izvaja ali ne spoštuje ukrepov in postopkov, predpisanih za to zavarovanje in za zaščito tajnih podatkov...

Drži, razne vaje NNNP in SLO kažejo, da je naša samoupravna obrambna in sploh zavest na visoki ravni. Toda v vsakdanji praksi ta zavest nekoliko otopi, sodeč vsaj po praznih, nezaklenjenih pisarnah, ko družno krenemo na malico in na mizi pustimo še kako zanimiva gradiva, ko še pred iztekom delovnega časa odrinemo domov in pustimo vse na mizi, da bi vse kazalo, kako smo »na delu«. Zato ne bo odveč, če si osnutek tega pravilnika podrobno pregledamo in svoje ravnanje ter delo uskladimo z njim...

Nekaj misli ob slovenskem kulturnem prazniku

O Vrba, srečna draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta,
da b'uka žejja me iz tvojga sveta...

Kateri od pesnikov je znal
bolj globoko in doživeto iz-
povedati ljubezen do svojega
rojstnega kraja, do slovenske
zemlje, do...

Ob 8. februarju, ko praznu-
jemo kulturni praznik Slo-
vencev, se spominjamo Pre-
šernovega življenja, njegovih
del, znova nam v ušesih zve-
nijo njegove pesmi, ki smo se
jih učili v šoli.

Prešernovo pesniško delo
obsega različne vrste lirskega
in epskega pesništva, pomeni
prvi vzpon in doslej najvišji
dosežek slovenske poezije.
Prešeren je svojo svobodo,
miselnost, svobodoljubje in
nacionalno idejo odkrito izra-
žal v celi vrsti svojih pesniških
stvaritev, kar mu je bilo v te-

danjih časih mnogokrat ote-
žilo normalno življenje in
delo. Menim, da danes mnogo
premalno razmišljamo o slo-
venskem jeziku, o našem od-
nosu do njega, do slovenske
zemlje in končno tudi o
našem odnosu do slovenske
kulture.

Mislím, da je prav, da ob 8.
februarju, slovenskem kul-
turnem prazniku, vzamemo v
roke Prešernove pesmi, se
vanje poglobimo, skušamo
njihovo vsebino postaviti v
sedanji čas. Prepričana sem,
da bomo potem bolj kot to ču-
timo sedaj, razumeli njega,
njegovo delo, njegov boj za
slovenski narod in bolj bomo
cenili slovenski jezik in našo
kulturo.

betonarno, vendar domačini to
namero ostro zavrnejo.

Najkrajši del, nedelja, raz-
pleta dve zgodbi — predsednik
občine, ki lovi z vaščanom srnja-
ka, spozna, da je namera za
gradnjo betonarne premalo
utemeljena in sam zavrne najbolj
zagrizene privržence tega pro-
jekta, Opečena Tonika, ki se je
bila na silo preselila k Motalni,
umre, Motaln sam pa razkrije,
kar je bil ves čas zapora skrival —
kako ga je k uboju Končnice na-
govorila njegova polsestra Kri-
sta, a se s to izpovedjo ne opere,
marveč še bolj obremeni in si
zato zadrigne zanko okrog vratu.

Seveda so to samo temeljni
nosilci pripovedi, nanje so po-
stavljene še drugi motivi. Vendar
ostaja v središču pisateljeve po-
zornosti zgodba nekdanjega vi-
ničarja in poznejšega morilca
Tevža Motalna, zgodba o njego-
vih otrocih, ki so se porazgubili

Moj cilj je uspeh

Le 1% alkoholikov se vključuje v pravo zdravljenje. Večina alkoholikov je
bila to že ob poroki — Močna doživljaja sredstvo proti stresom — Za terapijo
mali in veliki maraton

Za obravnavo te teme smo imeli
precej sreče, saj se je pisec teh vrstic v
okviru svojega podiplomskega študija
lahko pogovarjal z najbolj markantno
osebnostjo našega boja proti
alkoholizmu, z doktorjem medicinskih
znanosti Janezom Rugljem.

25. januarja smo lahko iz prve
roke zvedeli, kaj je novega na področju
alkohologije. Vse kar je pod
narekovajem, so misli dr. Ruglja, ki
so vsaj približno tako napisane, kot so
bile podane.

»Fenomen je, da moški ne jem-
ljejo za žene alkoholikarke, medtem
ko ženske jemljejo za može alkoholi-
ke. Ženske, ki se poročajo z alkoholi-
ki, so večinoma iz neutrejenih dru-
žin.« Verjetno velja pri tem omeniti
tudi to, kar omenjajo tudi drugi al-
koholiki in tudi drugje po svetu, da
so se običajno takšne ženske sreče-
vale z alkoholom že v primarnih dru-
žinah kjer so bili očetje pijanci. Ker
so večkrat imele v takšnih družinah
vlogo »matere«, kjer so skrbele za
ostale brate in sestre (posebno, če so
bile najstarejše) to vlogo prenesejo v
družino in postanejo »mami« alkoholi-
ku. Zato se hitro zadovoljijo s to
vlogo in so celo z njo zadovoljne in se
nikoli resno ne mislijo ločiti ali kako
drugače »demonstrirati« zoper teror,
razen z jadikovanjem.

»Defekt v partnerskih odnosih je
vzrok, da se eden od zakoncev zapije.
Bistvo alkoholizma ni toliko v pitju
pijač kot v spremenjenem vedenju.
Zapijejo se zaležani ljudje. Zaležanih
pa je danes velika večina. Kdo teče,
kdo planinari? Zaležani niso daleč
od alkoholikov... Če dobro premislimo,
ima Rugljev prav, saj vsi čedalje bolj
postajamo vse bolj in bolj »komode«.

»Alkoholik se izogne stiski, kumu-
laciji težav z alkoholom. Ni sposoben
podoživljati stisk okoli sebe in ravna
na nivoju vola. Enako je brezčuten.
Paralelno pa pri njegovi ženi prihaja
do črnogledosti in brezperspektivno-
sti.«

Kaj storiti? Odločitev za zdravlje-
nje vključuje poleg popolne abstinence
zdravljenje celotne družine,
ker je v resnici bolna vsa družina.
Vloge so popolnoma zmešane in ne-
jasne.

»Iz alkoholne omame in dolgo-
časja pomaga doživljajska prebudi-
tev. Samo močna čustva lahko pe-
ljejo k rešitvi. Globoka doživljaja so
edina pot k rešitvi iz dosedanje teh-
nike otopele doživljajske sfere. Kajti
kljub zdravljenju, mož ni sposoben
empatije (sposobnosti vživljanja v
položaj druge osebe).

Po mnenju dr. Ruglja je optimalna
doba za zdravljenje kar pet let. To
zdravljenje pa vsebuje ponovno

vključitev v družino — zakonsko
zvezo, če tega ni, ta človek ne ve, kaj
početi. Prej je šel v gostilno, je pil in
ni mu bilo dolgčas. Zdjaj pa je prak-
tično brez svoje bergle — alkohola.
Če torej do vključitve ne pride, nek-
danji alkoholik odreagira psihoso-
matsko. Lotevati se ga prično raz-
lične bolezni, ki so odgovor oziroma
komunikacija (na nek način telesa) z
družbo, ki ga obkroža.

»Močna doživljaja, ki nevtralizirajo
stisko in strese, ki jih ima nek-
danji alkoholik, so predvsem: v za-
četku tek, najprej na krajše proge,
potem pa na 21 km (mali maraton) in
veliki maraton (42 km). Tega so spo-
sobni vsi moji zdravljenjenci, ki so pod-
pisali pakt. Nadalje stalen stik z naravo
(planinarjenje) in pa seveda tudi
predstavitve skupini.«

Kakšna je pravzaprav odvisnost od
alkohola?

»Alkoholna odvisnost je temeljna
odvisnost. Je psihična in fizična. Al-
koholik vse zahtevne stvari opravlja
podprt z alkoholom. Tudi nenadna
vesela prešenečanja ga vodijo v al-
koholno omamo. Tolerantnost do
alkohola postopoma narašča (človek
ga vse več prenese), potem pa tole-
rantnost začne padati in takšen človek
je pijan od enega kozarca. Lahko
bi rekli, da je tisti, ki ga veliko pre-
nese, resen kandidat za alkoholika (s
tem, da ima visoko toleranco, kaže,
da »pije lep čas«).

Večkrat slišimo za »moke« in
»suhe« alkoholike?

»Mokri alkoholik je tisti, ki pije,
suhi pa tisti, ki z njim živi. Glejte, v
takšni družini pride do popolne za-
menjave vlog. Otroci so strazarji,
najstarejša hčerka postane »mami«,
ki miri lastno mater. Prava mati po-
stane uničevalec, ker ni sposobna da-
jati otrokom ljubezni, ker je sama
nima. Nima je, ne dobi je! Akumula-
tor ljubezni je prazen. Njeno reagira-
nje na otroke je histerično. Zato
pravimo, da gre v takšnih družinah za
dvostrano uničevanje otrok.«

Pavao Brajša pravi, da so razmere
v alkoholiziranih družinah povsem
enake tistim v koncentracijskih taboriš-
čih. Če pomislimo, koliko je pri nas
alkoholizma, potem računamo, da
živi v takih razmerah približno toliko
ljudi, kot jih je res bilo v taboriščih,
če vzamemo, da je približno 10% prebi-
valstva podvrženo alkoholu in temu
dodamo vsaj še dva družinska člana,
ki zaradi tega trpita in številke so
astronomsko velike. Toda niti ni
čudno, saj če se samo malo ozremo
okoli, pa bo hitro jasno...

Kdo so hujski: tisti, ki so stalno
»pod paro« ali tisti občasni?

»Začuda so tisti, ki so stalno pod
paro, manj nevarni za družino. Stalni
alkoholik je že odpisan. Vsi smo na-
vajeni, da prične zjutraj piti in da gre
pijan domov, kjer se uleže in zaspi.
Nanj so že vsi navajeni (čaka ga samo
še grobar). Občasn pa so rušilci
vsega (destruktorji). Žene takrat
ravnavajo kot usmiljenke, potem pa mu
to ob prvi priliki očitajo. Takšne pra-
vijo celo: kako dober da je mož,
kadar ne pije. V resnici pa je zlom-
ljen — deformiran in »takega« imajo
žene za dobrega moža. Enako v de-
lovni organizaciji, kjer ga imajo za
»dobrega« delavca, kadar ne pije.«

No, jasno je, da je »dober«, ker je
zlomljen in se hoče na tak način to-
krat odkupiti, ob prvi priliki pa je vse
spet po starem.

Kakšna je alkoholikova obramba?

»Alkoholiki komunicirajo samo z
alkoholiki. Živijo in se gibljejo v nek-
akšni subkulturi alkoholikov. Njihov
cilj je piti in opravičiti pitje. Prava-
prav so vsi postopki družbe
krivični in sadistični, če zahtevamo
od alkoholika, da ne pije. To je sadi-
zem, saj je njemu pijača vse. Zahtevati
moramo, da se uredi! Samo preneha-
nje pitja alkohola brez celostne
rehabilitacije vodi k psihosomatskim
bolezni in samomorom, kot smo že
rekli.«

»Pravo je v nekem smislu do al-
koholikov maščevalno, vsepovsod samo
kazni, strah itd.«

To je hudo, kajti vse alkoholikove
preokupacije se vrte samo okoli tega:
alkohol, biti pijan...

PRAVNI KOTIČEK

Odgovori na vprašanja

Upokojenec ALOJZ MIKOLA iz Celja želi v pravnem ko-
tičku odgovor na dvoje vprašanj:

1. Ali je mogoče z oporoko določiti za dediče svoje vnuke?
Ali lahko takšno oporoko po smrti zapustnika lastni zakonski
otroci razveljavijo? Bi jim sodišče priznalo le nujni delež? Ko-
likšen bi bil ta nujni delež?

2. Kakšen bi bil dedni delež po smrti enega od zakoncev, če
prej umrli ni napravil nobene oporoke? Ima pravico dedovanja
preživeli, ker sta oba kot solastnika premoženja, vsak do polo-
vice?

Odgovor:

1. Po 7. členu zakona o dedovanju se lahko deduje na pod-
lagi zakona in na podlagi oporoke. Oporočitelj lahko razpolaga
po svoji volji le s tako imenovanim razpoložljivim delom. To je
tisti del zapuščine, ki ostane, če od celotne zapuščine odbijemo
nujni delež, s katerim zapustnik ne more razpolagati, ker imajo
do tega dela zapuščine pravico nujni dediči. Kot nujne dediče iz
prvega dednega reda je zakon določil otroke in zakonca. Nujni
delež potomcev (tudi posvojencev) in njihovih potomcev ter za-
konca znaša polovico, nujni delež drugih dedičev (dedi in ba-
bice ter pokojnikovi bratje in sestre, ki so dediči le tedaj, če so
trajno nesposobni za delo in nimajo potrebnih sredstev za živ-
ljenje), pa tretjino tistega deleža, ki bi pripadal vsakemu posa-
meznemu izmed njih po zakonitem dednem redu.

Glede razveljavitve oporoke pa tole:

Zakon o dedovanju določa pogoje za veljavnost oporoke.
Tisti, ki ima pravni interes (med temi so prav gotovo lastni za-
konski otroci!), lahko zahteva razveljavitev oporoke, če lahko
dokaže, da je bil oporočitelj nesposoben za razsodjanje ali ker se
ni bil star petnajst let, kakor tudi, če je bil oporočitelj z grožnjo
ali s silo prisiljen, da jo je napravil, ali če se je odločil, da jo na-
pravi zaradi zvižaje ali zaradi tega, ker je bil v zmoti.

2. Če ni oporoke, nastopi zakonito dedovanje:
Pokojnikovo zapuščino dedujejo pred vsemi njegovi otroci
in njegov zakonec. Ti dedujejo po enakih delih. Če zapustnik ni
imel otrok, deduje vse zapustnikovo premoženje zakonec.

Pravna služba

Uvoz osebnega avtomobila

Vprašanje: Kateri vojaški invalidi smejo uvažati osebna mo-
torna vozila iz tujine?

Odgovor: Po odloku o pogojih, pod katerimi smejo domače
fizične osebe uvažati motorna vozila iz tujine, smejo uvažati in-
validi I. do VI. skupine invalidnosti, ki jim je lastnost invalida
priznana samo na podlagi okvare okončin.

Uvoz televizorja iz tujine

Vprašanje: Ali lahko prinesete iz tujine televizor?

Odgovor: Po odloku o pogojih, po katerih smejo fizične
osebe uvažati, prinašati in prejemati določene predmete iz tu-
jine, smejo osebe uvažati določene predmete, med drugimi tudi
televizorje le, če jih kupujejo od organizacij združenega dela,
ki zastopajo tuje firme in imajo konsignacijska skladišča tujeja
blaga, ali če jih kupujejo v tujini s posredovanjem organizacij
združenega dela, ki so registrirane za posle zunanjetrgovins-
skega prometa.

Izselitev iz stanovanja

Vprašanja: Na stanovanje ste vzeli deklo, da vam za to po-
maga v gospodinjstvu. Sedaj vam je nadaljnjo pomoč odklonila
in zahteva, da uporablja sobo, v kateri stanuje, kot podnaj-
mnicca proti plačilu ustrezne stanarine. Kako bi jo spravili iz sta-
novanja?

Odgovor: Dekle nikakor ni upravičeno zahtevati od vas, da
sklenete z njo stanovanjsko pogodbo. Nasprotno lahko od nje
zahtevate, da se izseli iz stanovanja. Koliko pa se ne bi izselila,
lahko zahtevate izselitev s tožbo pri sodišču (enota temeljnega
sodišča).

Dodelitev otrok ob razvezi zakonske zveze

Vprašanje: Komu dodeli sodišče otroka v varstvo in vzgojo ob
razvezi zakonske zveze?

Odgovor: Pri odločanju o tem, komu naj se otroci ob razvezi
zakonske zveze zaupajo v varstvo in vzgojo, upošteva sodišče
koristi otrok. Lahko odloči, da naj vsi otroci ostanejo v varstvu
in vzgoji pri enem od staršev, ali da ostanejo eni pri enem, drugi
pri drugem, ali pa se zaupajo kakim tretji osebi. Preden pa so
sodišče o tem odloča, si je dolžno priskrbeti mnenje pristojnega
organa občinske skupnosti socialnega skrbstva.

Nabava in posest zračnega orožja

Vprašanje: Ali je treba imeti tudi za nabavo zračnega orožja
dovoljenje, oziroma za posest tega orožja orožni list?

Odgovor: Zračno orožje (in prav tako tudi orožje s tetivo)
lahko po zakonu o orožju nabavljajo polnoletni občani brez
dovoljenja in ga nosijo brez orožnega lista. Vendar se lahko to
orožje uporablja samo na strelišču ali na tako zavarovanem
krajcu, da niso ogroženi ljudje in premoženje. Pod nadzorstvom
polnoletne osebe lahko to orožje uporabljajo tudi mladoletni-
ki.

Knjiga meseca

K bogati slovstveni žetvi je pi-
satelj Anton Ingolič dodal ob
svoji 75-letnici novo mikavno
pripovedno delo — roman
OBRAČUN.

Zgodba je postavljena v šta-
jersko vas OREHOVEC in str-
njena v časovni okvir treh dni ob
koncu tedna. V vsakem izmed
teh dni se nekaj posebnega zgodi
— v petek se vrne iz zapora stari
Tevž Motaln, v soboto, ki zajema
najobsežnejši del pripovedi, se
Motaln spet vživlja v domači
Orehovec, oživlja spomine na
svojo mladost, obnavlja zgodbo
o škafu jabolčnika, ki sta ga mo-
rala popiti za stavo z gospodar-
jem Končnikom, da sta se rešila
viničarskega položaja. Ob Mo-
talnovih spominih, v katerih so
prikazana tudi njegova razmerja
s Končnico, z Opečeno Toniko in
sedanjem času, se ustavi na sestanku,
na katerem skušajo aktivisti
krajevnih organizacij prepričati
Orhovčane, da bi tudi gradili

Pred nami so druge zimske igre sozda Merx

Odbor za šport in rekreacijo pri konferenci sindikatov Celje je za izvedbo drugih zimskih iger imenoval organizacijski odbor za izvedbo iger v naslednji sestavi:

Jože GRACNAR — predsednik

Dušan ILOVAR — namestnik predsednika

Jure TOPLAK — član

Zdenka ZIMSEK — član

Boris KMET — član

Jože SEDOVŠEK — član

Dani VOVK — član

Elza SAGADIN — član

Franc PETAUER — član

Alenka VINKOVIČ — član

Organizacijski odbor se je odločil, da bodo 2. zimske igre letos 5. marca in sicer na Kopah nad Slovenj Gradcem. Pričetek tekmovanja bo ob 10. uri.

Pravila tekmovanja so naslednja:

1. Tekmovalke in tekmovalci tekmujejo v veleslalomu (en tek) in v smučarskem teku.

2. Kategorije:

ŽENSKESK:

skupina A — rojene 1953 in kasneje

skupina B — rojene od vključno 1943 do vključno 1952

veteranke — rojene do vključno 1942

MOŠKI:

skupina A — rojeni 1953 in kasneje

skupina B — rojeni od vključno 1943 do vključno 1952

veterani — rojeni do vključno 1942

Ženske in veterani tekmujejo na isti progi.

3. Za vsako delovno organizacijo lahko nastopijo po trije (3) tekmovalci v vsaki kategoriji, točkujeta pa se po dva rezultata najbolje uvrščenih tekmovalcev. Delovna organizacija, ki ima v posamezni skupini kategorije le enega uvrščenega tekmovalca, se uvrsti za delovno organizacijo, ki ima dva uvrščena tekmovalca.

4. Na zimskih igrah sestavljene organizacije Merx lahko tekmujejo delavci, kmetje kooperanti ter učenci v gospodarstvu delovnih organizacij, članic sozda, ki nimajo v sezoni 1981-82 jugo točke v zadnji izdaji kategorizacije SZJ.

5. Vsaka delovna organizacija plača startnino 300 dinarjev za prijavljenega tekmovalca.

6. Končni rok prijave je 18. februar 1983 na naslov: Sestavljena organizacija Merx Celje, Ul. 29. novembra 16, 63000 Celje (tov. Vovk).

7. Vsak tekmovalac lahko nastopi samo v eni kategoriji. Nastop starejših v mlajši kategoriji je dovoljen.

8. Točkovanje:

Točkovanje izvajamo po sistemu seštevanja rezultatov tekmovalcev posamezne kategorije tako, da najmanjši skupni rezultat predstavlja najboljšo uvrstitev.

Glede na dobljeni vrstni red po kategorijah se določi število točk, in sicer po sistemu, kot sledi:

Udeleženci 1. zimskih iger sozda. Na startu moških v smučarskem teku

- 1. mesto — 25 točk
- 2. mesto — 20 točk
- 3. mesto — 15 točk
- 4. mesto — 12 točk
- 5. mesto — 11 točk
- 6. mesto — 10 točk
- 7. mesto — 9 točk
- 8. mesto — 8 točk
- 9. mesto — 7 točk
- 10. mesto — 6 točk
- 11. mesto — 5 točk
- 12. mesto — 4 točke
- 13. mesto — 3 točke
- 14. mesto — 2 točki
- 15. mesto — 1 točko

Točke, ki jih je posamezna delovna organizacija dosegla, se seštejejo. Skupni seštevek nam da vrstni red ekip. Vrstni red ekip določamo ločeno za moške in ženske ter za veleslalom in smučarski tek.

Vrstni red po kategorijah se ugotavlja tudi glede na število uvrščenih tekmovalcev, tako da se najprej uvrstijo delovne organizacije, ki imajo dva uvrščena tekmovalca in šele za njimi delovne organizacije s po enim uvrščenim tekmovalcem.

Končni vrstni red uvrstitve delovne organizacije predstavlja seštevek vseh točk v vseh kategorijah tako veleslalom, kot smučarskega teka.

Zmagovalna ekipa je tista delovna organizacija, ki je dosegla najvišji skupni seštevek.

V primeru, da imata dve ekipi enako število točk, je boljše tista, ki ima boljše uvrščeno tekmovalko oziroma tekmovalca v starejši kategoriji.

9. Tekmovalke in tekmovalci startajo po naslednjem vrstnem redu: veteranke, ženske B, ženske A, veterani, moški B, moški A.

Tekmovalci, ki zamudijo start, tekmujejo na koncu svoje kategorije, če zamudijo tudi ta start, izgubijo pravico do nastopa.

10. Pismene pritožbe lahko vloži samo vodja ekipe vodji tekmovanja 15 minut po končanem tekmovanju kategorije.

11. Tekmovalke in tekmovalci morajo imeti potrjene zdravstvene izkaznice, katere ima med tekmovanjem vodja ekipe.

12. Nagrade:
Prvi trije uvrščeni tekmovalci v posamezni kategoriji prejmejo diplome.

Prvouvrščena ekipa v veleslalomu in smučarskem teku za ženske, oziroma moške prejme pokal v trajno last in diplomu, drugo in tretjevrščeni pa diplomo.

Prvouvrščeni ekipi po seštevku točk žensk in moških v veleslalomu, oziroma smučarskem teku prejmeta pokal v trajno last in diplomu, drugo in tretjevrščena ekipa pa diplome.

Prvouvrščena ekipa po seštevku točk v veleslalomu in smučarskem teku prejme prehodni pokal in pokal v trajno last ter diplomu, drugo in tretjevrščene ekipe pa pokal v trajno last in diplomu.

Organizacijski odbor za izvedbo 2. zimskih iger

DELAVSKA UNIVERZA CELJE

organizira v šolskem letu 1982/83 naslednje oblike izobraževanja:

na področju: DRUŽBENO-POLITIČNEGA USPOSABLJANJA, CIVILNE ZAŠČITE, SPLOŠNEGA LJUDSKEGA ODPORA IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

V TEČAJIH:

- tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski, francoski in ruski)
- verificirani tečajji tujih jezikov
- tujih jezikov za predšolske otroke in mladino
- za skladiščnike
- za voznike villičarjev
- za upravljalce težke gradbene mehanizacije (buldožer, valjar, nakladalec, kompresor)
- za upravljalce lahke gradbene mehanizacije
- za upravljalce mostnih žerjavov
- za strojepisje (začetni in nadaljevalni), tečajji tudi za mladino
- za tehniške risarje (začetni in nadaljevalni)
- za kurjače visokotlačnih naprav
- za kurjače centralnih kurjav
- za tajnice
- za kuhanje
- za šivanje
- za preizkuse znanja iz varstva pri delu, tujih jezikov in strojepisja

- strojnega pletenja
- makrame (vozlanje)
- za pridobivanje osnovnih znanj psihologije prodaje
- za voznike traktorjev
- za voditelje motornih čolnov
- za knjigovodje
- za hišnike
- za upravljalce hišnih dvigal

Izobraževanje po specialnih programih za potrebe OZD

OSNOVNA ŠOLA za odrasle USMERJENO SREDNJE IZOBRAŽEVANJE

- skrajšani programi (pridobitev poklica)

VIŠJE ŠOLE

- Višja pravna šola Maribor
- pripravljani seminarji za vpis na višje in visoke šole

PREVODI IZ TUJIH IN JUGOSLOVANSKIH JEZIKOV GRAFIČNE STORITVE — RAZMNOŽEVANJE — FOTOKOPIRANJE V ŠOLE IN TEČAJE VPISUJEMO VSAK DAN

Vse podrobnejše informacije dobite v tajništvu DELAVSKE UNIVERZE CELJE, Cankarjeva 1, telefon 25-620 ali 25-631

Motorni okopalnik — Tomos MK 2

Kupite ga lahko v naši delovni organizaciji Avtotehnika

Namenjen je predvsem drobnim kmetijskim proizvajalcem in vrtnarjem. Zaradi malih dimenzij in ker je lahak, je primeren za delo na terenih, ki so nedostopni težji mehanizaciji. Delo z okopalnikom je enostavno in ni utrudljivo.

Motorni okopalnik Tomos MK 2 se največkrat uporablja za dopolnilno obdelovanje zemlje — priprava za setev in za okopavanje ter je globina kopanja največkrat samo od 8 do 12 cm. Največja globina okopavanja, oziroma obdelovanja je 20 cm. Širina okopavanja je z dodajanjem ali odvzemanjem kopalnih nožev možna v mejah od 22 do 70 cm. Taka zamenljiva delovna širina omogoča okopalniku široko uporabnost pri vrstni obde-

lavi rastlin. Zelo praktičen pa je K 2 tudi za krožno okopavanje sadnega drevja, za obdelavo vinogradov kot tudi za delo v toplih greдах in cvetličnjakih.

Pogonski motor okopalnika MK 2 je Tomosov univerzalni motor UMO 06 z zračnim regulatorjem vrtljajev in avtomatsko centrifugalno sklopko. Moč motorja je 2 kW (2,8 KM) pri 5800 min.⁻¹, reduktor 1:50. Motor ima priključek za osvetlitev 6 V/17W. Poraba goriva pri maksimalni obremenitvi 1,4 l na h. Gorivo — mešanica 2,5 %, prostornina rezervoarja 2,8 litra.

Okopalnik ima pridodanih 6 nožev (standard) s premerom 30 cm. Teža agregata brez goriva znaša 35 kg.

